

2018

2018

SPARBANKSGRUPPENS

Halvårsrapport 1.1-30.6.2018

SPARBANKSGRUPPENS HALVÅRSRAPPORT 1.1 – 30.6.2018

Innehållsförteckning

Sparbanksgruppens Halvårsrapport 1.1-30.6.2018	3	Tillgångar	28
Sparbanksförbundet anl:s verkställande direktörs översikt	3	LIITE 8: Klassificering av finansiella instrument	28
Sparbanksgruppen och Sparbankernas sammanslutning	3	NOT 9: Lån och fordringar	30
Omvärldsbeskrivning	3	NOT 10: Derivatinstrument och säkringsredovisning	31
Sparbanksgruppens resultat- och balansräkning	5	NOT 11: Investeringsstillgångar	33
Kapitaltäckning och riskposition	6	NOT 12: Tillgångar i livförsäkringsrörelse	34
Kreditklassificeringar	8	Skulder	36
Väsentliga händelser efter balansdagen	8	NOT 13: Skulder till kreditinstitut och kunder	36
Utsikter för slutet av året	8	NOT 14: Skuldebrev som emitterats	37
Verksamhet och resultat per affärsverksamhetssegment	8	NOT 15: Skulder för livförsäkringsrörelse	38
Delårsrapport	11	Övriga noter	39
Sparbanksgruppens resultaträkning	11	NOT 16: Verkliga värden i enlighet med värderingsmetoden	39
Sparbanksgruppens rapport över totalresultatet	12	NOT 17: Kvittning av finansiella tillgångar och skulder	45
Sparbanksgruppens balansräkning	13	NOT 18: Säkerheter	46
Sparbanksgruppens kassaflödesanalys	14	NOT 19: Åtaganden utanför balansräkningen	46
Sparbanksgruppens kalkyl över förändringar i eget kapital	15	NOT 20: Uppgifter om närstående kretsen	46
Redovisningsprinciper	17	Uppgifter om kapitaltäckningen	47
NOT 1: Beskrivning av Sparbanksgruppen och Sparbankernas sammanslutning	17	NOT 21: Sammandrag av kapitaltäckningen	47
NOT 2: Redovisningsprinciper	19	NOT 22: Kapitalkrav	48
Periodens resultat	20	NOT 23: Totala exponeringar enligt exponeringsklass	49
NOT 3: Segmentinformation	20	NOT 24: Avstämning av kapitalbasen	50
NOT 4: Räntenetto	24		
NOT 5: Provisionsintäkter och provisionskostnader, netto	25		
NOT 6: Nettointäkter från placeringsverksamhet	26		
NOT 7: Nettointäkter från livförsäkringsrörelse	27		

SPARBANKSGRUPPENS HALVÅRSRAPPORT 1.1 – 30.6.2017

Sparbanksförbundet anl:s verkställande direktörs översikt

Sparbanksgruppens (nedan även "Gruppen") strategiska mål är att tillhandahålla marknads bästa kombination av digitala och personliga finansierings- och förmögenhetsförvaltningstjänster. Den centrala prestationsmätare som mäter Gruppens verksamhet är kundnöjdheten mätt med vilken Gruppen klart ligger bland marknadsledarna.

Rutinärenden är på god väg att övergå till den digitala omgivningen. Sparbanksgruppen lanserade under början av året ett antal betydande nya digitala tjänster och fortsätter att vidareutveckla de digitala tjänsterna. För mera krävande rådgivningstjänster och ekonomisk handledning väljer kunderna helst personlig service ansikte mot ansikte. Sparbanksgruppen är den bästa experten på personlig betjäning och satsar fortsättningsvis mycket på att utveckla sakkunskapen och tillgängligheten till tjänsterna. I rådgivningen är Sparbanksgruppen alltid på kundens sida.

Sparbanken växte under början av året i enlighet med sina mål. Den primära tyngdpunkten i Sparbanksgruppens verksamhet har alltid varit en heltäckande utveckling av kundupplevelsen, som vi kallar sparbanksupplevelsen.

För att komplettera sitt produkt- och tjänsteurval i enlighet med kundbehoven och för att dra nytta av sitt effektiva produktions- och distributionsnät offentliggjorde Sparbanksgruppen flera strategiska partnerskap under början av året. Sparbanksgruppen tänker också i fortsättningen sammanställa produkt- och tjänstehelheter som bäst betjänar kunderna och av vilka Gruppen producerar en del själv och en del tillsammans med sina partner i ett friktionsfritt samarbete.

Sparbanksgruppens intäkter uppgick till 124,9 miljoner euro (136,3 milj. euro). Bankgruppens omvärld var till många delar krävande. På grund av ändringen av bokslutsstandarderna minskade Gruppen risktagningen i sin investeringsverksamhet vilket ledde till att intäkterna från investeringsverksamheten minskade. Räntenivån var fortfarande mycket låg, men trots det förbättrades Gruppens räntenetto med hela 8,1 % till 74,7 miljoner euro. På ökningen av räntenettet inverkar såväl volymökningen i kreditgivningen som minskningen av återfinansieringskostnaderna. Provisionsintäkterna ökade med 6,2 procent till 41,5 miljoner euro. Ökningen av provisionsintäkterna var störst inom provisionerna för förmögenhetsförvaltningen. Tjänsterna för förmögenhetsförvaltning är ett av de viktigaste strategiska prioriterade områdena för Gruppen.

Sparbanksgruppen satsar kraftigt på att utveckla sina tjänster. Av den orsaken ökade gruppens kostnader med 15,3 procent till 102,3 miljoner euro. Sparbanksgruppen har även i framtiden för avsikt att investera betydligt i sin kundverksamhet så balansgången mellan kostnader och intäkter kommer alltid att vara central i gruppens strategiska planering.

I juni 2018 godkände Sparbanksförbundets förvaltningsråd en ny affärsstrategi för Gruppen som hela Gruppen gemensamt har förbundit sig till. Den nya strategin bygger till flera delar på sparbankernas traditionella styrkor, där närheten till kunden, den lokala anknytningen, etiskhet och främjande av sparande särskilt betonas.

Sparbanksgruppen och Sparbankernas sammanslutning

Sparbanksgruppen (nedan också "Gruppen") är Finlands äldsta bankgrupp och består av de Sparbanker som bildat Sparbankernas sammanslutning, Sparbanksförbundet som är centralinstitut samt de dotter- och intressebolag som bankerna äger tillsammans.

De företag som hör till Sparbankernas sammanslutning (nedan också "Sammanslutningen") bildar en i lagen om en sammanslutning av inlåningsbanker definierad ekonomisk helhet där Sparbanksförbundet anl och dess medlemskreditinstitut i sista hand ansvarar solidariskt för varandras skulder och åtaganden. Sparbankernas sammanslutning består av Sparbanksförbundet anl som är centralinstitut för sammanslutningen, 23 sparbanker, Sparbankernas Centralbank Finland Abp, Sp Mortgage Bank Plc och de företag som hör till de ovan angivna finansiella företagsgrupperna samt Sp-Fondbolag. Sparbanksgruppens omfattning skiljer sig från Sparbankernas sammanslutning i det att till Sparbanksgruppen hör också andra företag än kredit- och finansinstitut eller tjänsteföretag. De mest betydande av dessa är Sb-Livförsäkring Ab och Sb-Hem Ab.

Mera information om Sparbanksgruppens struktur finns på www.sparbanken.fi/sparbanksgruppen

Omvärldsbeskrivning

Globala ekonomiska utsikter

När vi gick in i år 2018 var konjunkturförväntningarna exceptionellt stora. Den faktiska utvecklingen under början av året har ändå inte motsvarat förväntningarna - särskilt inte i Europa - och tillväxten i den globala ekonomin ser ut att mattas av. I och för sig kan det vara fråga om helt normala svängningar: i högkonjunkturer ryms olika "minicykler", där BNP-ökningen ibland tar fart och ibland blir långsammare. Det är också möjligt att makrobesvikelserna i början av året helt beror på en slumpmässig variation och att det i tillväxttakten inte håller på att ske någon förändring som är mera betydande än en övergående darning.

I den internationella omvärlden finns ändå drag som gör att riskerna för en allvarigare och långvarigare konjunktursvacka har ökat en aning. För första gången sedan finanskrisen håller tillväxten på att mattas av i en situation där en av världens viktigaste centralbanker stramar åt penningpolitiken. Den amerikanska centralbanken Feds räntehöjningar och krympande balansräkning har en omfattande inverkan på skötselkostnaderna för skulder i dollar, vilket kan ha större inverkan än väntat på företagens investeringsmod. I flera ledande ekonomier börjar det också förekomma symptom som är typiska för en konjunkturtopp: i USA har arbetslösheten redan sjunkit under fyra procent och i den europeiska industrin är kapacitetsutnyttjandegraden hög. Samtidigt håller hotelserna om handelskrig på att gå från retorik till en spiral av konkreta aktioner och motaktioner mellan USA och dess centrala handelspartner. Också den politiska osäkerheten i Italien och de komplicerade Brexit-förhandlingarna skärper stämningen.

Trots riskerna ser det ändå tillsvidare ut att snarast vara fråga om en behärskad avmattning än ett slut på hela högkonjunkturen. På aktiemarknaden har svängningarna ökat, men någon betydande diskontering av en konjunktursvängning kan ännu inte ses. Pen-

ningpolitiken å sin sida åtstramas bara på det allra starkaste ekonomiska området dvs. i USA. Fed räknar med att höja styrräntan till 2,50 procent före slutet av år 2018. Europeiska centralbanken ECB däremot har meddelat att de slutar med sina kvantitativa lättnader först i slutet av innevarande år och att de håller sina centrala styrräntor på nuvarande nivåer ända till slutet av sommaren 2019. Ljus i utsikterna för eurozonen ger också euron som försvagats under det andra kvartalet innevarande år.

Fastän de globala tillväxtutsikterna håller på att försvagas en aning, kan världsekonomin förväntas fortsätta med en tillväxttakt på över tre procent år 2018. Konjunkturoron ser ut att inverka mera på utsikterna för de utvecklade ekonomierna än för tillväxtekonomierna. På tillväxtmarknaderna har BNP-ökningen rentav accelererat under början av året.

Räntemiljön

Räntenivån har hållits låg och inga betydande förändringar väntas den närmaste tiden. Den rådande räntekurvans form är mycket platt vilket kombinerat med en låg basnivå innebär utmaningar för bankverksamhetens finansnetto. Dessutom belastas finansnettot av regleringskraven på likviditeten (LCR likviditetstäckningskrav) och Europeiska centralbankens negativa inlåningsränta.

Investeringsmarknaden

På investeringsmarknaden präglades den första halvan av år 2018 av osäkerhet. I företagens förväntningar på resultatökning sågs en nedgång och särskilt ökningen av de politiska riskerna har varit föremål för marknadens uppmärksamhet. Det politiska läget i Italien har väckt frågan om eurozonens framtid. Samtidigt bromsar de tullar som USA utlyst och andra handelshinder upp världshandelns tillväxtutsikter.

Centralbankens framtida åtgärder för att strama åt penningpolitiken har för sin del ökat osäkerheten på räntemarknaden. I USA har de långa räntorna stigit kraftigt och räntedifferensen till eurozonens statslån har ökat. Tillsammans med den stigande dollarn har räntestegringarna lett till att avkastningen på ränteplaceringarna på tillväxtmarknaderna har minskat. Företagslånenes riskmarginaler ökade vilket minskade avkastningen på tillgångsslaget den första årshalvan.

För resten av året hålls den förväntade avkastningen på ränteplaceringar låg. Den låga nivån på inflationsförväntningarna i eurozonen begränsar en ränteuppgång med trots det kommer de långa räntorna att stiga mot slutet av året. Utsikterna för aktiemarknaden är mera instabila än i fjol men trots det väntas aktiemarknadens avkastning stiga betydligt över ränteavkastningen. Den osäkerhet som gäller avkastningen på tillväxtmarknaderna kommer att vara på en hög nivå under resten av året.

Finlands ekonomiska läge

Konjunkturläget i Finland är fortsatt ljus. Bruttonationalprodukten ökade snabbare än väntat i början av år 2018. Särskilt gynnsamt har varit att investeringarna har fortsatt att öka kraftigt och rentav

tillta. Den snabba investeringstakten förstärker ekonomins långsiktiga produktionskapacitet och förbättrar lönsamheten. En viss oro inger däremot att exporten inte växer ens tillnärmelsevis lika snabbt som tidigare - det ser ut som att det redan syns i export-siffrorna att de globala tillväxtutsikterna har blivit mera moderata. Den privata konsumtionen är ändå alltjämt i en uppåtgående trend. Fastän hushållens skuldsättning har tagit fart de senaste åren och spargraden blivit negativ, stöder den betydande förbättringen av sysselsättningen och förtjänstutvecklingen hushållens möjligheter att konsumera. Sysselsättningen ökade snabbare under den senare hälften av år 2017. Fastän rekryteringstakten redan klart är på väg att jämnas ut fortsätter arbetslösheten att minska och år 2018 torde vi nå en arbetslöshetsgrad på under åtta procent.

De två senaste åren har vi i Finland levt i en situation där ekonomin har kunnat återhämta sig utan betydande interna eller externa begränsningar. Under de kommande åren förändras ändå omständigheterna och det blir svårare att upprätthålla tillväxten. I världsekonomin kan man redan se att tillväxten blir långsammare, vilket dämpar den draghjälp som exportmarknaden ger. Samtidigt börjar tillgången på lämplig arbetskraft på den inhemska arbetsmarknaden att bli ett hinder för tillväxten. Också hushållens ökade skuldbörda kan utvecklas till ett problem ifall att förväntningarna på en höjning av räntenivån förstärks.

Trots de här begränsningarna kan BNP-ökningen fortsätta att vara kraftigare än den långsiktiga trenden (ca 1,5 %) också efter nuvarande år. Det här förutsätter ändå att konkurrenskraft i ekonomin tas om hand, att den offentliga ekonomin förstärks samt reformer av arbetsmarknaden, socialskyddet och utbildningen för att göra arbetskraftsreserven mera effektivt tillgänglig för ekonomin. Som det nu ser ut når den ekonomiska tillväxten ännu år 2018 närmare tre procent.

Bostadsmarknaden i Finland

De faktorer som styr bostadshandeln (sysselsättningen, räntenivån och konsumenternas förtroende) är fortfarande optimala med tanke på bostadsmarknaden. Trots detta har handeln med begagnade bostäder varit ca 3 procent mindre jämfört med motsvarande tidpunkt i fjol. Handeln med begagnade bostäder har förutsetts öka med 3-5 procent i år. Enligt nuvarande uppskattning kommer det inte att gå så. Att bestämmelserna om lånetak skärps inverkar för sin del på detta.

Efterfrågan på investeringsbostäder har fortsatt att vara stor, fastän det på en del orter redan finns ett överutbud på hyresbostäder. Överutbudet beror delvis på bostadsfondernas aktiva investeringsverksamhet.

Priserna på begagnade bostäder har stigit i huvudstadsregionen. I övriga Finland har priserna sjunkit. Prisskillnaden mellan huvudstadsregionen och övriga Finland har vuxit med ca 5 procent sedan början av året. Polariseringen av bostadshandeln återspeglar sig i stora skillnader från ort till ort. År 2018 har priset på begagnade bostäder förutspåtts stiga med ca 1-2 procent i hela landet.

Sparbanksgruppens resultat- och balansräkning

Sparbanksgruppens nyckeltal (1 000 euro)	1-6/2018	1-12/2017	1-6/2017
Omsättning	146 750	331 366	162 613
Räntenetto	74 714	142 176	69 116
% av omsättningen	50,9 %	42,9 %	42,5 %
Resultat före skatter	29 106	88 210	40 488
% av omsättningen	19,8 %	26,6 %	24,9 %
Rörelseintäkter totalt	124 945	282 191	136 229
Rörelsekostnader utan avskrivningar totalt	-102 325	-182 693	-89 563
Kostnads-/intäktsrelation	81,9 %	64,7 %	65,7 %
Balansomslutning	11 405 191	11 326 105	10 488 692
Eget kapital	1 031 548	1 017 520	988 673
Avkastning på eget kapital %	2,4 %	7,3 %	3,4 %
Avkastning på totalt kapital %	0,2 %	0,7 %	0,3 %
Soliditet %	9,0 %	9,0 %	9,4 %
Kapitaltäckningsrelation %	18,5 %	19,1 %	19,3 %
Nedskrivningar av krediter och övriga fordringar	5 566	-13 266	-7 240

* Konstaterade kreditförluster upptas från och med 1.1.2018 i Övriga rörelsekostnader. Jämförelseperiodernas konstaterade kreditförluster upptas i Nedskrivningar av krediter och andra åtaganden. Konstaterade kreditförluster under översiktsperioden 4,4 miljoner och jämförelseperioderna 4,0 miljoner 12/2017 och 2,0 miljoner 6/2017.

Resultatutveckling (jämförelsetal 1-6/2017)

Sparbanksgruppens resultat före skatt var 29,1 miljoner euro (40,5 milj. euro). Räkenskapsperiodens vinst var 25,0 miljoner euro, av vilket Sparbanksgruppens ägares andel var 24,5 miljoner euro (32,1 milj. euro).

Sparbanksgruppens rörelseintäkter summa var 124,9 miljoner euro (136,2 milj. euro). Ökning förekom i räntenettet, provisionsnettot samt i placeringsverksamhetens nettoresultat.

Trots den låga räntenivån ökade räntenettet med 8,1 procent och uppgick till 74,7 miljoner euro (69,1 milj. euro). Ökningen av räntenettet förklaras av lägre kostnader för refinansiering samt den alltså ökande kreditgivningen. Andelen derivat som används i hanteringen av ränterisker av räntenettet var 11,8 miljoner euro (10,7 milj. euro).

Provisionsintäkterna och provisionskostnaderna, netto ökade 6,2 % till 41,5 miljoner euro (39,0 milj. euro). Särskilt ökade provisionerna från fonder, kreditgivning och betalningsrörelse.

Nettointäkterna från placeringsverksamheten var 3,5 miljoner euro (19,4 milj. euro) mer än dubbelt sett från jämförelseperioden. Nettointäkterna från placeringsverksamheten bildades i stor utsträckning av de realiserade vinsterna av finansiella tillgångar som kan säljas. Nettointäkterna minskade 15,9 miljoner euro. I och med att IFRS 9 trädde i kraft minskade Gruppen risktagningen i sin placeringsverksamhet, vilket ledde till att intäkterna från placeringsverksamheten minskade. Nettointäkterna av handel var -4,4 miljoner euro (1,0 milj. euro). Till följd av klassificeringsändringen i enlighet med standarden IFRS 9 upptas en del av posterna i nettointäkter från handel, under jämförelseperioden ingick de i nettointäkter från placeringsverksamhet.

Nettointäkterna från livförsäkringsverksamheten var 7,7 miljoner euro (6,4 milj. euro). Försäkringspremieinkomsten steg från jämfö-

relseåret med 3,5 %. Nettointäkterna av placeringsverksamheten uppgick till 6,9 miljoner euro (23,7 milj. euro), medan förändringen i premieansvaret minskade med 36,8 procent till 44,7 miljoner euro.

Övriga rörelseintäkter uppgick till 1,9 miljoner euro (1,2 milj. euro).

Rörelsekostnaderna ökade totalt med 15,3 % till 102,3 miljoner euro (89,6 milj. euro). Övriga förvaltningskostnader ökade med 11 % och uppgick till 38,9 miljoner euro (35,0 milj. euro). Ökningen förklaras till betydande del av IT-kostnader samt utvecklingskostnader. Personalkostnaderna steg med 8,9 % till 42,8 miljoner euro (39,3 milj. euro). Antalet anställda 30.6.2018 var 1 428 (1 399).

Gruppens kostnads/intäktsrelation var 81,9 % (65,7 %).

Kostnads/intäktsrelationen har räknats utan den inverkan avskrivningarna har.

Avskrivningar och nedskrivningar av materiella och immateriella tillgångar uppgick under revisionsperioden till 6,0 miljoner euro (6,0 milj. euro).

Gruppens nedskrivningar av krediter och övriga fordringar var positiva 5,6 miljoner euro (-7,2 milj. euro). Nedskrivningarna av krediter och övriga fordringar har år 2018 räknats enligt IFRS 9-standard, varför de inte är helt jämförbara med dem som räknats enligt den tidigare standarden IAS 39. Under översiktsperioden gjordes en ändring i uppställningen där Konstaterade kreditförluster från och med 1.1.2018 upptas i Övriga rörelsekostnader, när de under jämförelseperioden fanns i Nedskrivningar av krediter och andra åtaganden. De konstaterade kreditförlusterna under översiktsperioden uppgick till 4,4 miljoner euro som minskar nedskrivningarna av krediter och övriga fordringar. I gruppens riskposition har ingen betydande förändring skett i förhållande till jämförelseperioden och oreglerade fordringar höll sig på samma nivå som under jämförelseperioden och uppgick till 2,77 procent (1,01 %) av kreditstocken.

Gruppens effektiva skattesats var 14,0 (19,2 %).

Balansräkning och finansiering (jämförelsetal 31.12.2017)

Sparbanksgruppens balansräkning var 30.6.2018 11,4 miljarder euro (11,3 md euro), vilket var en 0,7 % ökning från årsskiftet. Gruppens avkastning på totalt kapital var 0,2 % (0,3 %).

Lån och fordringar på kunder uppgick till 8,1 miljarder euro (7,8 md euro) och ökningen från årsskiftet var 4,9 %. Lån och fordringar på kreditinstitut uppgick till 21,7 miljarder euro (33,2 milj. euro). Sparbanksgruppens placeringstillgångar uppgick till 1,2 miljarder euro (1,3 md euro). Tillgångarna i livförsäkringsrörelse uppgick till 900,8 miljarder euro (855,4 milj. euro).

Sparbanksgruppens skulder till kunder uppgick till 6,7 miljarder euro (6,4 md euro); en ökning på 4,2 %. Skulderna till kreditinstitut uppgick till 221,4 miljarder euro (228,5 milj. euro). De emitterade skuldebrevens uppgick till 2,4 miljarder euro (2,6 md euro). Sparbankernas Centralbank som hör till Sparbanksgruppen emitterade under översiktsperioden ett 3-årigt obligationslån med rörlig ränta till ett värde av 300 miljarder euro. Skulderna för livförsäkringsrörelsen uppgick till 851,4 miljarder euro (803,1 milj. euro) och ökade 5,9 %.

Sparbanksgruppens eget kapital var 1,0 miljarder euro (1,0 miljarder euro). Andelen innehav utan bestämmande inflytande av eget kapital var 26,5 miljarder euro (26,5 milj. euro). Ökningen av gruppens eget kapital förklaras i huvudsak med revisionsperiodens resultat. Förändringen i verkligt värde som redovisas i totalresultatet var under perioden -5,6 miljarder euro. Inverkan av säkringen av kassaflöde på ändringen av eget kapital var -0,2 miljarder euro. Gruppens avkastning på eget kapital var 2,4 procent (3,4 %).

Kapitaltäckning och riskposition

Kapitaltäckning och bruttosoliditetsgrad

I slutet av Juni 2018 hade Sparbankernas sammanslutning en

stark kapitalstruktur som till största delen bestod av kärnprimärkapital (CET1). Den totala kapitalbasen var 987,8 miljarder euro (984,6 milj. euro), av vilken kärnprimärkapitalets andel var 950,1 miljarder euro (939,1 milj. euro). Ökningen av kärnprimärkapitalet berodde på periodens vinst. Det supplementära kapitalet (T2) uppgick till 37,7 miljarder euro (45,5 milj. euro), som under översiktsperioden bestod av debenturlån. De riskvägda posterna uppgick till 5 330,5 miljarder euro (5 165,7 milj. euro), dvs. 3,2 % större än i slutet av året innan. De viktigaste ändringarna i ökningen av de riskvägda posterna var ökningen av bolänestocken och företagslänestocken. Sparbankernas sammanslutnings kapitaltäckningsrelation var 18,5 % (19,1 %) och kärnprimärkapitalrelationen var 17,8 % (18,2 %).

Sparbankernas sammanslutnings kapitalkrav är 587,6 miljarder euro (569,4), som motsvarar 11,0 procent av de totala riskvägda exponeringsbeloppen. Kapitalkravets sammansättning är oförändrat jämfört med motsvarande tidpunkt året innan. Kapitalkravet bildas av följande poster:

- Minimikrav på kapitalrelationen (8 %) baserat på kapitaltäckningsförordningen (CRR)
- 2,5 % CET1 kapitalkonserveringsbuffert i enlighet med kreditinstitutslagen,
- 0,5 % CET1 Pelare 2 krav ställt av Finansinspektionen och
- Landspecifika kontracykliska CET1 buffertkrav på utländska exponeringar.

En ändring av kreditinstitutslagen gällande en systemriskbuffert trädde i kraft 1.1.2018. Till följd av lagändringen fick Finansinspektionen ett nytt makrotillsynsverktyg vars syfte är att täcka långsiktiga och konjunkturoberoende risker i det finansiella systemet. Finansinspektionen fattade beslutet att ställa ett systemriskbuffertkrav på de finländska kreditinstituten 29.6.2018. Det systemriskbuffertkrav som ställs på Sparbankernas sammanslutning är 1 % av det riskvägda exponeringsbeloppet och buffertkravet träder i kraft 1.7.2019.

Kapitalkravet för kreditrisken i Sparbankernas sammanslutning räknas enligt schablonmetoden och kapitalkravet för den operativa risken enligt basmetoden. Kapitalkravet för marknadsrisken räknas enligt basmetoden på valutapositionen.

Sparbankernas sammanslutnings huvudposter i kapitaltäckningsanalysen

Kapitalbas (1 000 euro)	30.6.2018	31.12.2017
Kärnprimärkapital före avdrag	984 046	969 674
Avdrag från kärnprimärkapitalet	-33 907	-30 591
Kärnprimärkapital (CET1) totalt	950 139	939 082
Primärkapitaltillskott före avdrag	0	0
Avdrag från primärkapitaltillskottet	0	0
Primärkapitaltillskott (AT1)	0	0
Primärkapital (T1 = CET1 + AT1)	950 139	939 082
Supplementärkapital före avdrag	37 671	45 483
Avdrag från supplementärkapitalet	0	0
Supplementärkapital (T2) totalt	37 671	45 483
Kapitalbas totalt (TC = T1 + T2)	987 810	984 565
Riskvägda poster totalt	5 330 525	5 165 694
varav andelen kreditrisk	4 769 463	4 601 921
varav kreditvärdighetsjusteringsrisk (CVA)	69 317	72 541
varav andelen marknadsrisk	40 392	39 879
varav andelen operativ risk	451 354	451 354
Kärnprimärkapital (CET1) i förhållande till riskvägda poster (%)	17,8 %	18,2 %
Primärkapital (T1) i förhållande till riskvägda poster (%)	17,8 %	18,2 %
Sammanlagd kapitalbas (TC) i förhållande till riskvägda poster (%)	18,5 %	19,1 %
Kapitalkrav		
Kapitalbas totalt	987 810	984 565
Totalt kapitalkrav *	587 589	569 379
Av vilket andelen av buffertkravet enligt Pelare 2	26 653	25 828
Kapitalbuffert	400 222	415 186

* Kapitalkravet består av det lagstadgade minimikapitaltäckningskravet på 8 %, kapitalkonserveringsbufferten på 2,5 % enligt kreditinstitutslagen, det Pelare 2 krav på 0,5 procentenheter som Finansinspektionen har ställt samt ländervisa kontryckiska buffertkrav för exponeringar i utlandet.

Bruttosoliditetsgrad

Sparbankernas sammanslutnings bruttosoliditetsgrad var 8,9 % (8,8 %). Bruttosoliditetsgraden har räknats i enlighet med den kända regleringen och beskriver kvoten mellan Sammanslutningens primärkapital och de totala exponeringarna. Sparbankernas sammanslutning följer med överskuldssättning som en del av kapitalutvärderingsprocessen.

(1 000 euro)	30.6.2018	31.12.2017
Primärkapital	950 139	939 082
Exponeringarnas totala belopp	10 692 980	10 639 424
Bruttosoliditetsgrad	8,9 %	8,8 %

Om kapitalutvärderingen i Sparbankernas sammanslutning ges närmare information i Sparbanksgruppens bokslut 31.12.2017.

Riskposition

Sparbanksgruppens riskhantering och interna kontroll är en del av den interna kontrollen i Sparbanksgruppen och Sparbankernas sammanslutning och en central del av gruppens operativa verksamhet. Centralinstitutets styrelse ansvarar för styrningen av Sammanslutningens verksamhet. För tryggande av likviditeten och kapitaltäckningen ger den anvisningar om riskhantering, tillförlitlig förvaltning, intern kontroll samt iakttagande av enhetliga bokslutsprinciper i upprättandet av Sammanslutningens bokslut till de företag som hör till sammanslutningen.

Centralinstitutet godkänner principerna för ordnandet av den interna kontrollen. I centralinstitutet har av affärsverksamheten oberoende funktioner inrättats för att säkerställa en effektiv och heltäckande intern kontroll för alla bolag som hör till Sparbankernas sammanslutning och Sparbanksgruppen. Funktionernas uppgifter:

- Oberoende riskkontroll
- Funktion som ansvarar för säkerställandet av regelefterlevnaden (compliance)
- Internrevisionsfunktion

Metoderna för Sparbanksgruppens riskhantering uppdateras och utvecklas av centralinstitutets oberoende riskkontroll. På det sättet säkerställs att också alla nya och väsentliga men också tidigare oidentifierade risker omfattas av riskhanteringen.

Betydande eller riskfyllda åtaganden görs i enlighet med det kollegiala beslutsförfarandet och användningen av befogenheter har begränsats med limiter. Affärsverksamheten och processerna styrs med interna anvisningar vars iakttagande och aktualitet övervakas. Fattade beslut och betydande affärstransaktioner dokumenteras och arkiveras. En väsentlig del av riskhanteringen utförs i de dagliga kontrollerna. Att fattade beslut verkställs kontrolleras med godkännanden, verifieringar, kontroller, avstämning- ar samt uppföljnings- och avvikelsesrapporter.

De mest betydande risker som är förknippade med Sparbanksgruppens verksamhet är kreditrisken, likviditetsrisken, ränterisken, den operativa risken, fastighetsrisken och olika rörelserisker.

Sparbanksgruppens riskposition har hållits på en god nivå. Sparbankernas sammanslutnings kapitaltäckning är fortfarande god och de oreglerade fordringarna är på en låg nivå. Om gruppens risker och riskhanteringen finns närmare information i Sparbanksgruppens bokslut 31.12.2017.

Finansinspektionen har i enlighet med Sammanslutningslagen gett Sparbanksförbundet anl som är centralinstitut för Sparbankernas sammanslutning tillstånd att besluta att dess medlemskreditinstitut ska undantas från tillämpningen av de bestämmelser i del sex i EU:s tillsynsförordning (EU 575/2013) och i med stöd av den antagna EU-rättsakter som gäller krav på kreditinstitutens likviditet.

Verket för finansiell stabilitet beslutade 24.5.2017 på Sparbankernas sammanslutning ställa ett minimikrav (MREL-krav) på nedskrivningsbara skulder. Enligt beslutet är kravet två gånger Sparbankernas sammanslutnings kapitalkrav (11 %), men ändå minst 8 procent av balansomslutningen. Det krav som ställts på sammanslutningsnivån träder i kraft 31.12.2018.

Kreditklassificeringar

S&P Global Ratings (S&P) höjde 28.4.2017 det långvariga kreditbetyget för Sparbankernas Centralbank Finland Abp som är

centralt kreditinstitut för Sparbanksgruppen från nivån 'BBB+' till nivån A-, stabila utsikter. Samtidigt fastställdes det kortvariga kreditbetyget till nivån (A-2). S&P:s föregående bedömning av kreditvärderingen var gjord i november 2016.

Väsentliga händelser efter halvårsrapportsdagen

Sparbanksförbundet anl:s styrelse känner inte till några omständigheter som väsentligt skulle påverka Sparbanksgruppens ekonomiska ställning tiden efter att halvårsrapporten blev klar.

Utsikter för årets slut

Sparbanksgruppens resultat för hela år 2018 väntas förbli på en god nivå, men vara mindre än fjolårets rekordresultat. Uppskattningen baserar sig på den aktuella synen på resultatutvecklingen och den kan under räkenskapsperioden förändras betydligt.

Verksamhet och resultat enligt affärssegment

Bankverksamhet

I bankverksamhetssegmentet ingår Sammanslutningens medlemsbanker, Sparbankernas Centralbank Finland Abp och Sp-Hypoteksbank Abp. Sparbankerna bedriver retail banking och Sparbankernas Centralbank är centralt kreditinstitut för dem. Sp-Hypoteksbank bedriver hypoteksbanksverksamhet.

Resultatutveckling (jämförelsetal 1-6/2017)

Bankverksamhetens resultat före skatt var 17,8 miljoner euro (28,5 milj. euro). Räntenettet var 74,7 miljoner euro (69,1 milj. euro), en ökning med 8,2 %. Ökningen berodde på förmånligare kostnader för kapitalanskaffning än under jämförelseåret samt på utlåningens volymökning. Provisionsintäkter och provisionskostnader netto uppgick till 28,9 miljoner euro (28,0 milj. euro), en ökning med 3,4 %. Nettointäkterna från handel och placeringsverksamheten uppgick till 90,3 tusen euro (20,2 milj. euro). I och med att IFRS 9 trädde i kraft minskade Gruppen risktagningen i sin placeringsverksamhet, vilket ledde till att intäkterna från placeringsverksamheten minskade. Övriga rörelseintäkter uppgick till 1,5 miljoner euro (1,0 milj. euro).

Personalkostnaderna ökade måttligt och uppgick till 32,7 miljoner euro (32,0 milj. euro). Antalet anställda i bankverksamhetssegmentet var i slutet av perioden 1 135 (1 159). Övriga rörelsekostnader ökade med 19,3 % till 60,4 miljoner euro (50,6 milj. euro).

Bankverksamhetens balansräkning var 10,5 miljarder euro (31.12.2017 10,5 md euro), en ökning med 0,3 %.

Lån och fordringar på kunder ökade med 4,9 % till 8,1 miljarder euro (31.12.2017 7,8 md euro).

Kapitalförvaltning och livförsäkring

I kapitalförvaltnings- och livförsäkringssegmentet ingår Sp-Fondbolag Ab och Sb-Livförsäkring Ab. Sp-Fondbolag bedriver förvaltning av placeringsfonder och kapitalförvaltning och Sb-Livförsäkring Ab livförsäkringsverksamhet. Det fondkapital som förvaltas av Sparbanksgruppen uppgick den 30.6.2018 till 2,4 miljarder euro (2,1 md euro), vilket var 14,3 % mera än året innan. När den förmögenhet som förvaltades på basis av kapitalförvaltningsavtal medräknas uppgick de tillgångar som bolaget förvaltar till sammanlagt 3,3 miljarder euro (2,9 md euro).

Antalet andelsägare i fonderna steg med 6,3 % och fonderna hade i slutet av rapportperioden sammanlagt 184 243 andelsäga-

re (173 357 andelsägare).

Sparbanksgruppens fondbolag förvaltade 22 placeringsfonder i slutet av revisionsperioden.

Nettoteckningarna i Sparbanken-fonderna uppgick under första halvåret av 2018 till sammanlagt 43 miljoner euro.

I slutet av revisionsperioden var placeringsfonden Sparbanken Ränta Plus störst av Sparbanken-fonderna med ett kapital på 595 miljoner euro. Fonden var med sina 39 300 andelsägare också störst mätt med antalet andelsägare. Mest nytt kapital samlade placeringsfonden Sparbanken Räntebetonad -specialplaceringsfond vars nettoteckningar var 40,0 miljoner euro.

I livförsäkringsverksamheten var premieinkomsten 81 miljoner euro (84 milj. euro). Sparprodukternas utveckling var måttlig, försäljningen av sparförsäkringar minskade men samtidigt ökade efterfrågan på kapitalförvaltningsförsäkring med 17 %.

I juni inleddes ett försäljningssamarbete med POP Bankerna. POP Bankerna börjar stegvis sälja Sb-Livförsäkrings och Sp-Fondbolags produkter. Samarbetet startade med livförsäkringsprodukter och går senare vidare också till placeringsfonder.

I juni offentliggjordes ett produktsamarbete med Taaleri Oyj. Den första på avtal baserade investeringslösningen är avsedd att lanseras före slutet av år 2018. För förvaltningen av den specialplaceringsfond som byggs upp kring ett miljötema svarar Sp-Fondbolag Ab. En betydande andel av fondens tillgångar kommer att placeras i fondandelar i alternativfonder som förvaltas av Taaleri Pääomarahastot Oy.

Resultatutveckling (jämförelsetal 1-6/2017)

Kapitalförvaltnings- och livförsäkringssegmentets resultat före skatt var 11,9 miljoner euro (11,8 milj. euro).

Nettointäkterna från livförsäkringsrörelsen uppgick till 7,7 miljoner euro (6,4 milj. euro) och de ökade 20,3 %. Livförsäkringsverksamhetens premieinkomst var 80,6 miljoner euro (83,5 milj. euro). Ersättningskostnaderna var 34,9 miljoner euro (29,9 milj. euro), vilket är en ökning på 16,6 procent. Nettointäkterna av livförsäk-

ringsverksamhetens placeringsverksamhet var 6,9 miljoner euro (23,7 milj. euro).

Provisionsintäkter och provisionskostnader netto var 12,6 miljoner euro (11,2 milj. euro). Provisionsintäkterna ökade särskilt på grund av de större kundtillgångarna och förvaltade kapitalen.

Rörelsekostnaderna minskade med 25,8 % till 8,2 miljoner euro (6,5 milj. euro). Personalkostnaderna hölls på jämförelseperiodens nivå och uppgick till 3,7 miljoner euro (3,6 milj. euro). Övriga rörelsekostnader och avskrivningar totalt ökade till 4,5 miljoner euro (3,0 milj. euro). Ökningen berodde i huvudsak på utvecklingsinvesteringar. Antalet anställda inom segmentet var i slutet av räkenskapsperioden 79 (80).

Livförsäkringsverksamhetens tillgångar uppgick till 885,4 miljoner euro (31.12.2017 840,1 milj. euro), en ökning på 5,4 procent. De fondanknutna försäkringsbesparingarna uppgick i slutet av perioden till 724 miljoner euro (31.12.2017 671,2 milj. euro) och ökade med 7,9 procent.

Kapitalförvaltnings- och livförsäkringsverksamhetens balansräkning växte under räkenskapsperioden med 7,4 % och var 897,1 miljoner euro (31.12.2017 851 milj. euro).

Ytterligare information lämnas av:

Verkställande direktör Tomi Närhinen

tfn +358 40 724 3896

Siffrorna i halvårsrapporten är inte reviderade.

Meddelanden och annan företagsinformation finns på Sparbanksgruppens webbplats www.sparbanken.fi/sparbanksgruppen

Formler för beräkning av nyckeltal:

Omsättning	Ränteintäkter, provisionsintäkter, nettointäkter från handel, nettointäkter från placeringsverksamhet, nettointäkter av livförsäkringsrörelse, övriga rörelseintäkter
Rörelseintäkter totalt	Räntenetto, provisionsintäkter och provisionskostnader, nettointäkter från handel, nettointäkter från placeringsverksamhet, nettointäkter från livförsäkringsrörelse, övriga rörelseintäkter
Rörelsekostnader totalt	Personalkostnader, övriga rörelsekostnader, avskrivningar och nedskrivningar av materiella och immateriella tillgångar
Kostnads-/intäktsrelation %	$\frac{\text{Rörelsekostnader}}{\text{Rörelseintäkter}}$
Avkastning på eget kapital %	$\frac{\text{Periodens resultat}}{\text{Eget kapital, inkl. andelen utan bestämmande inflytande (medeltal vid årets början och slut)}}$
Avkastning på totalt kapital %	$\frac{\text{Periodens resultat}}{\text{Balansomslutningen (medeltal vid periodens början och slut)}}$
Soliditet %	$\frac{\text{Eget kapital (inkl. andelen utan bestämmande inflytande)}}{\text{Balansomslutningen}}$

Alternativa nyckeltal

Med alternativa nyckeltal avses ett ekonomiskt nyckeltal som beskriver en historisk eller framtida resultatutveckling, finansiell ställning eller kassaflöde och som är ett annat ekonomiskt nyckeltal än de som definierats eller angivits i IFRS-normerna. Alternativa nyckeltal presenteras för att beskriva affärsverksamhetens ekonomiska utveckling och förbättra jämförbarheten mellan olika rapporteringsperioder.

Sparbanksgruppen använder inga alternativa nyckeltal som inte kan härledas från uppgifterna i halvårsrapporten och inga förändringar har skett i de nyckeltal som ges.

DELÅRSRAPPORT (IFRS)

Sparbanksgruppens resultaträkning

(1 000 euro)	Not	1-6/2018	1-6/2017
Ränteintäkter		91 665	90 905
Räntekostnader		-16 951	-21 789
Räntenetto	4	74 714	69 116
Provisionsintäkter och -kostnader, netto	5	41 485	39 047
Nettointäkter från handel		-4 407	1 031
Nettointäkter från placeringsverksamhet	6	3 514	19 410
Nettointäkter från livförsäkringsrörelse	7	7 692	6 394
Övriga rörelseintäkter		1 947	1 232
Rörelseintäkter totalt		124 945	136 229
Personalkostnader		-42 784	-39 275
Övriga rörelsekostnader		-53 590	-44 333
Ävskrivningar och nedskrivningar av materiella och immateriella tillgångar		-5 951	-5 954
Rörelsekostnader totalt		-102 325	-89 563
Nedskrivningar av finansiella tillgångar*		5 566	-7 240
Andel av intresseföretagens resultat		920	1 062
Resultat före skatt		29 106	40 488
Inkomstskatter		-4 072	-7 787
Räkenskapsperiodens resultat		25 034	32 701
Fördelning:			
Resultat hänförligt till ägarna		24 480	32 060
Resultat hänförligt till innehav utan bestämmande inflytande		554	641
Totalt		25 034	32 701

* Nedskrivningarna av finansiella tillgångar har under 2018 redovisats i enlighet med IFRS 9.

Sparbanksgruppens totalresultat

(1 000 euro)	1-6/2018	1-6/2017
Räkenskapsperiodens resultat	25 034	32 701
Poster som eventuellt senare omklassificeras till resultatet		
Förändring i fonden för verkligt värde		
Värdering till verkligt värde	-5 595	3 896
Säkring av kassaflöde	-227	-626
Totalt	-5 822	3 270
Räkenskapsperiodens totalresultat	19 211	35 971
Fördelning:		
Resultat hänförligt till ägarna	18 953	34 628
Resultat hänförligt till innehav utan bestämmande inflytande	258	1 343
Totalt	19 211	35 971

Sparbanksgruppens balansräkning

(1 000 euro)	Not	30.6.2018	31.12.2017
Tillgångar			
Kontanta medel		834 781	1 118 938
Finansiella tillgångar som redovisas till verkligt värde via resultaträkningen		72 928	34 694
Lån och fordringar på kreditinstitut		21 731	33 181
Lån och fordringar på kunder	9	8 136 946	7 753 391
Derivatinstrument	9	52 374	53 220
Investeringsstillgångar	10	1 225 663	1 260 677
Tillgångar i livförsäkringsrörelse	11	900 789	855 422
Placeringar i intressebolag	12	7 891	7 952
Materiella tillgångar		52 592	51 341
Immateriella tillgångar		33 471	28 725
Skattefordringar		6 334	3 009
Övriga tillgångar		59 693	125 555
Tillgångar totalt		11 405 191	11 326 105
Skulder och eget kapital			
Skulder			
Finansiella skulder som redovisas till verkligt värde via resultaträkningen		25 240	25 369
Skulder till kreditinstitut	14	221 442	228 458
Skulder till kunder	14	6 686 191	6 419 543
Derivatinstrument	10	3 364	5 584
Emitterade skuldebrev	15	2 374 836	2 563 128
Skulder för livförsäkringsrörelse	16	851 408	803 130
Efterställda skulder		91 536	100 284
Skatteskulder		55 356	62 907
Avsättningar och övriga skulder		64 270	100 181
Skulder totalt		10 373 643	10 308 585
Eget kapital			
Grundkapital		20 338	20 338
Fonder		260 585	285 435
Ackumulerade vinstmedel		724 104	685 279
Sparbanksgruppens ägares andel totalt		1 005 027	991 053
Hänförligt till innehav utan bestämmande inflytande		26 521	26 467
Eget kapital totalt		1 031 548	1 017 520
Skulder och eget kapital totalt		11 405 191	11 326 105

Sparbanksgruppens kassaflödesanalys

(1 000 euro)	1-6/2018	1-6/2017
Kassaflöde från rörelsen		
Periodens resultat	25 034	32 701
Justering för ej kassaflödespåverkande poster	1 920	-5 043
Betalda inkomstskatter	-12 878	-8 974
Kassaflöde från rörelsen före förändring i fordringar och skulder	14 076	18 684
Ökning (-) eller minskning (+) av fordringar från löpande verksamhet	-363 928	-510 487
Finansiella tillgångar som redovisas till verkligt värde via resultaträkningen	30 442	319
Lån och fordringar på kreditinstitut	1 669	-5 009
Lån och fordringar på kunder	-382 875	-474 138
Investeringsstillgångar, värderas till verkligt värde via totalresultatet	-38 568	
Investeringsstillgångar, till upplupet anskaffningsvärde	-882	
Finansiella tillgångar som kan säljas		24 314
Finansiella tillgångar som hålls till förfall, minskning		500
Tillgångar i livförsäkringsrörelse	-40 056	-48 697
Övriga tillgångar	66 342	-7 775
Ökning (+) eller minskning (-) av rörelseskulder	78 814	143 655
Skulder till kreditinstitut	-7 039	51 119
Skulder till kunder	270 088	50 799
Emitterade skuldebrev	-194 511	-20 505
Skulder för livförsäkringsrörelse	48 278	72 913
Övriga skulder	-38 003	-10 672
Kassaflöde från rörelsen totalt	-271 038	-348 148
Kassaflöde från investeringar		
Investeringar i förvaltningsfastigheter samt materiella och immateriella tillgångar	-15 698	-10 267
Överlåtelse av förvaltningsfastigheter samt materiella och immateriella tillgångar	2 990	973
Kassaflöde från investeringar totalt	-12 708	-9 294
Kassaflöde från finansiering		
Efterställda skulder, ökning	0	8 561
Efterställda skulder, minskningar	-8 148	-16 464
Vinstutdelning	-2 471	-1 970
Kassaflöde från finansiering totalt	-10 619	-9 873
Förändring av likvida medel	-294 365	-367 316
Likvida medel i början av perioden	1 150 758	1 117 616
Likvida medel i slutet av perioden	856 393	750 301
Likvida medel består av följande poster:		
Kontanta medel	834 781	721 479
På anfordran betalbara fordringar på kreditinstitut	21 611	28 821
Likvida medel totalt	856 393	750 301

(1 000 euro)	1-6/2018	1-6/2017
Justering för ej kassaflödespåverkande poster		
Nedskrivningar av finansiella tillgångar	-5 712	7 322
Förändringar i verkligt värde	2 314	-3 014
Avskrivningar och nedskrivningar av förvaltningsfastigheter samt materiella och immateriella tillgångar	6 718	6 948
Intressebolagens resultateffekt	-920	-1 062
Livförsäkringsrörelsens justeringar	-4 561	-23 065
Realiserade vinster och förluster på förvaltningsfastigheter samt materiella och immateriella tillgångar	9	42
Inkomstskatter	4 072	7 787
Totalt	1 920	-5 043
Erhållna räntor	100 353	101 497
Betalda räntor	17 169	24 399
Erhållen utdelning	2 824	4 075

Sparbanksgruppens kalkyl över förändringar i eget kapital

(1 000 euro)	Grundkapital	Fonden för inbetalt fritt eget kapital	Grundfond	Fonden för verkligt värde (kan säljas)	Fonden för säkringsinstrument	Reservfond	Övriga fonder	Fonder totalt	Vinstmedel	Sparbanksgruppens ägares andel totalt	Ägare utan bestämmande inflytande	Eget kapital totalt
Eget kapital 1.1.2017	20 338	60 354	34 475	37 523	3 905	69 669	85 435	291 361	617 709	929 408	23 994	953 402
Totalresultat												
Periodens resultat									32 060	32 060	641	32 701
Övrigt totalresultat				3 193	-626			2 567		2 567	702	3 269
Totalresultat totalt		0	0	3 193	-626	0	0	2 567	32 060	34 627	1 343	35 970
Transaktioner med innehavare av andelar												
Vinstutdelning									-1 970	-1 970		-1 970
Övriga förändringar									1 276	1 276	-4	1 271
Eget kapital totalt 30.6.2017	20 338	60 354	34 475	40 716	3 280	69 669	85 435	293 928	649 075	963 341	25 332	988 673
Eget kapital 1.1.2017	20 338	60 354	34 475	37 523	3 905	69 669	85 435	291 361	617 709	929 408	23 994	953 402
Totalresultat												
Räkenskapsperiodens resultat									70 424	70 424	1 471	71 894
Övrigt totalresultat				-4 913	-1 038			-5 951	-1 097	-7 048	998	-6 049
Totalresultat totalt		0	0	-4 913	-1 038	0	0	-5 951	69 327	63 376	2 469	65 845
Transaktioner med innehavare av andelar												
Vinstutdelning									-2 177	-2 177		-2 177
Övriga förändringar						25		25	421	445	5	450
Eget kapital totalt 31.12.2017	20 338	60 354	34 475	32 611	2 867	69 694	85 435	285 435	685 279	991 053	26 467	1 017 520
Inverkan av övergången till IFRS 9 1.1.2018				-19 612				-19 612	17 688	-1 925	0	-1 925
Eget kapital 1.1.2018	20 338	60 354	34 475	12 998	2 867	69 694	85 435	265 823	702 967	989 128	26 467	1 015 595
Totalresultat												
Periodens resultat									24 480	24 480	554	25 034
Övrigt totalresultat				-5 452	-227			-5 679	-1 048	-6 727	-295	-7 023
Totalresultat totalt		0	0	-5 452	-227	0	0	-5 679	23 432	17 753	258	18 011
Transaktioner med innehavare av andelar												
Vinstutdelning									-2 476	-2 476		-2 476
Övriga förändringar						74	368	442	181	622	-204	418
Eget kapital totalt 30.6.2018	20 338	60 354	34 475	7 546	2 640	69 768	85 803	260 585	724 104	1 005 027	26 521	1 031 548

REDOVISNINGSPRINCIPER

NOT 1: BESKRIVNING AV SPARBANKSGRUPPEN OCH SPARBANKERNAS SAMMANSLUTNING

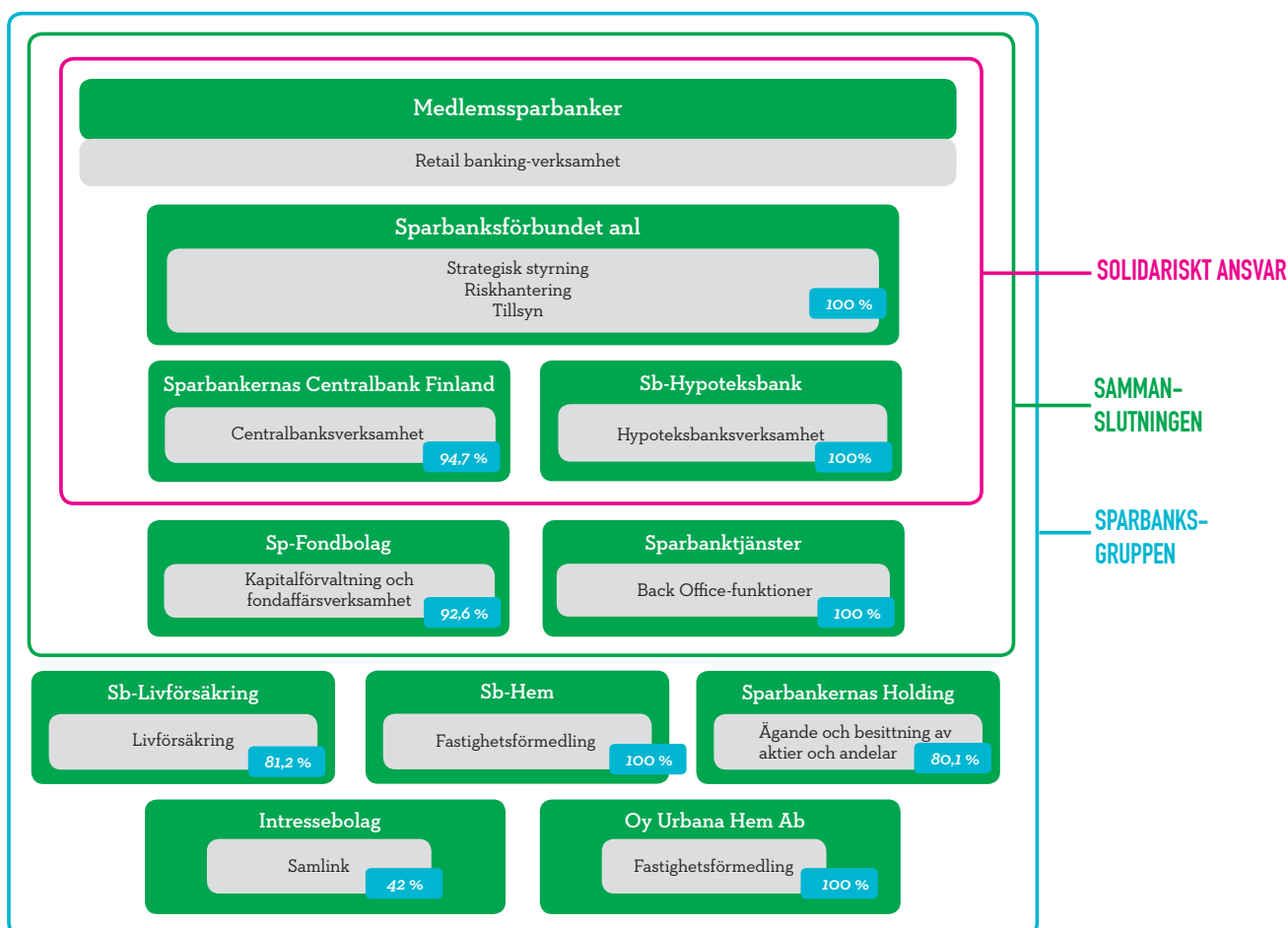
Sparbanksgruppen (nedan också "Gruppen") är Finlands äldsta bankgrupp och består av de Sparbanker som bildar Sparbankernas sammanslutning, Sparbanksförbundet som är centralinstitut samt de dotter- och intressebolag som bankerna äger tillsammans. Sparbankerna är självständiga regionala och lokala banker. Tillsammans bildar Sparbankerna en bankgrupp som förenar det lokala och det riksomfattande. Sparbankernas grunduppgift är att främja sparsamhet och sina kunders ekonomiska välbefinnande nära kunden. Sparbankerna koncentrerar sig på retail banking, särskilt dagliga ärenden, tjänster för sparande och placering samt lånande. Produkt- och tjänsteurvalet kompletteras av finansbranschens övriga tjänster och produkter som produceras tillsammans med de produktbolag som hör till Sparbanksgruppen. De produkt- och tjänstebolag som ägs av medlemssparbankerna stöder och främjar sparbanksgruppens affärsverksamhet antingen genom de produkter de ansvarar för eller den centraliserade tjänsteproduktionen. Gruppens mest betydande produktbolag är Sparbankernas Centralbank Finland Abp, Sp-Hypoteksbank Abp, Sb-Livförsäkring Ab, Sp-Fondbolag Ab Sparbanktjänster Ab och Sb-Hem Ab.

De företag som hör till Sparbankernas sammanslutning (nedan också "Sammanslutningen") bildar en i lagen om en sammanslutning av inlåningsbanker definierad ekonomisk helhet där Spar-

banksförbundet anl och dess medlemskreditinstitut i sista hand ansvarar solidariskt för varandras skulder och åtaganden. Sparbankernas sammanslutning består av Sparbanksförbundet anl som är centralinstitut för sammanslutningen, 23 sparbanker, Sparbankernas Centralbank Finland Abp och Sp-Hypoteksbank Abp samt de företag som hör till de ovan angivna finansiella företagsgrupperna Sparbanktjänster Ab och Sp-Fondbolag Ab.

Sparbanksgruppens omfattning skiljer sig från Sparbankernas sammanslutning i det att till Sparbanksgruppen också hör andra företag än kredit- och finansinstitut eller tjänsteföretag. De mest betydande av dessa är Sb-Livförsäkring Ab och Sb-Hem Ab. Sparbanksgruppen bildar inte en koncern eller en kreditinstitutslagen avsedd finansiell företagsgrupp eftersom Sparbanksförbundet anl och dess medlemssparbanker inte har ett sådant bestämmande inflytande gentemot varandra som avses i de allmänna koncernredovisningsprinciperna, vilket betyder att ett moderföretag inte kan utses för Sparbanksgruppen.

Strukturen för Sparbankernas sammanslutning och Sparbanksgruppen omkring den beskrivs i schemat nedan (den röda helheten beskriver det solidariska ansvaret, den gröna Sparbankernas sammanslutning och den blåa Sparbanksgruppen):

Sparbanksförbundet anl verkar som det centralinstitut som svarar för hela Sparbanksgruppens gruppstyrning och interna kontroll. I lagen om en sammanslutning av inlåningsbanker bestäms att centralinstitutet för Sparbankernas sammanslutning Sparbanksförbundet anl ska upprätta Sparbanksgruppens konsoliderade bokslut. Styrelsen för Sparbanksförbundet anl ansvarar för att bokslutet upprättas. Bokslutet upprättas för den ekonomiska helhet som Sparbanksgruppen bildar. Alla siffror nedan är Sparbanksgruppens siffror om inte annat anges.

Sparbanksförbundet anl har hemort i Helsingfors, och dess registrerade adress är Industrivägen 33 00510 Helsingfors.

Kopior av Sparbanksgruppens bokslut och delårsrapporter fås på adressen www.sparbanken.fi/sparbanksgruppen eller Sparbanksförbundets kontor på besöksadressen Industrivägen 33 00510 Helsingfors.

NOT 2: REDOVISNINGSPRINCIPER

Allmänt

Sparbanksgruppens konsoliderade bokslut har upprättats i enlighet med de internationella redovisningsstandarderna (International Financial Reporting Standards, IFRS) så som EU har godkänt dem.

Halvårsrapporten 1.1-30.6.2018 har upprättats i enlighet med standarden IAS 34 Delårsrapporter. Redovisningsprinciperna i halvårsrapporten är i huvudsak samma som i bokslutet för 2017.

Halvårsrapporten har inte reviderats.

Sparbanksgruppens konsoliderade bokslut upprättas i euro, som är Gruppens bokförings- och verksamhetsvaluta. Halvårsrapporten ges i tusen euro, om annat inte har nämnts.

Redovisningsprinciper som kräver ledningens bedömning och centrala osäkerhetsfaktorer i anslutning till bedömningarna

Upprättandet av bokslut i enlighet med IFRS-standarderna kräver en bedömning av Sparbanksgruppens ledning samt uppskattningar och antaganden som påverkar de tillgångar och skulder som redovisas i bokslutet samt övriga uppgifter såsom beloppet av intäkter och kostnader. Fastän bedömningarna baserar sig på ledningens bästa uppfattning förtillfället är det möjligt att utfallen avviker från de bedömningar som använts i delbokslutet.

Gruppens centrala uppskattningar gäller framtiden och de centrala osäkerhetsfaktorerna i anslutning till delbokslutsdagens uppskattningar och de gäller särskilt fastställandet av verkligt värde, nedskrivningar av redovisningen av uppskjutna skattefordringar samt pensionsförpliktelseernas nuvärde.

I de redovisningsprinciper som kräver ledningens bedömning och de osäkerhetsfaktorer som ingår i bedömningarna har ingen betydande förändring ägt rum i jämförelse med bokslutet 2017.

Ändringar i redovisningsprinciperna under översiktsperioden

IFRS 9 standardens förändringar i redovisningsprinciperna och de avstämningar som beskriver övergångsskedets förändringar finns i bokslutskommunikén 2017. I punkten har beskrivits de övriga standarder som påverkar översiktsperioden.

IFRS 9 Finansiella instrument:

Standarden IFRS 9 Finansiella instrument trädde i kraft 1.1.2018 och ersatte i sin helhet standarden IAS 39. Som en följd av ikraftträdandet förändrades redovisningsprinciperna och inverkade samtidigt också på de finansiella instrument som redovisades under tidigare räkenskapsperioder. Införandet av IFRS 9 förändrade klassificeringen och värderingen av finansiella tillgångar och skulder samt inverkade på redovisningen av finansiella instrument.

I gruppen har IFRS 9 inte förtidstillämpats. I gruppen fattades beslutet att jämförelseuppgifter i enlighet med den princip som IFRS 9 övergångsbestämmelser tillåter inte justeras retroaktivt. Alla bokföringar i finansiella tillgångar eller skulder som beror på ändringen av redovisningsprinciperna redovisades via balanserade vinstmedel för övergångstidpunkten så att ändringarna inte har någon resultatpåverkan vid övergången.

IFRS 9 medförde en betydande förändring i beräkningen av förväntade kreditförluster. I Sparbanksgruppen räknas förväntade kreditförluster (Expected Credit Loss dvs. ECL) på krediter med låg risk med Loss Rate-modellen ($ECL = Loss Rate * EAD$) och på övriga krediter med PD/LGD-modellen ($ECL = PD * LGD * EAD$).

Komponenter i PD/LGD-modellen:

- EAD (Exposure At Default) dvs exponeringens belopp vid fallissemang
- PD % (Probability of Default) dvs sannolikheten för fallissemang baserar sig på interna kreditklassificeringar
- LGD % (Loss Given Default) dvs uppskattad förlust vid fallissemang beaktar avtalets tillgängliga säkerheter.

Vid beräkningen av förväntade kreditförluster (ECL) klassificeras avtalen i Sparbanksgruppen i tre faser.

Fas 1: 12 månaders ECL

- Om kreditrisken inte har ökat betydligt efter att krediten beviljades beräknas de förväntade kreditförlusterna baserat på en 12 månaders förväntad kreditförlust.

Fas 2: ECL under livscykeln - inga allvarliga betalningsstörningar

- Om kreditrisken har ökat betydligt efter att krediten beviljades beräknas nedskrivningarna baserat på den förväntade kreditförlusten under kreditens livscykel.

Fas 3: ECL under livscykeln - allvarliga betalningsstörningar

- Om ett avtal för allvarliga störningar görs nedskrivningarna baserat på livscykelns förväntade kreditförlust. Till fas 3 hör fordringar som är förenade med en eller flera negativa händelser som påverkar penningflödena.

Sparbanksgruppens förväntade kreditförluster 1.1.2018 var 43,9 miljoner euro och 30.6.2018 38,3 miljoner euro. De förväntade kreditförluster som redovisades i bokslutet har preciserats till följd av ändringen i beräkningsmodellen. Effekten av de förväntade kreditförlusterna som redovisades i bokslutet 1.1.2018 var 50,5 miljoner euro och efter den preciserade beräkningsmodellen 43,9 miljoner euro. Den förändring som berodde på preciseringen av beräkningsmodellen reducerade de förväntade kreditförlusterna med 6,7 miljoner euro jämfört med den ingående balansen 1.1.2018.

IFRS 15 Intäkter från avtal med kunder:

Standarden IFRS 15 Intäkter från avtal med kunder togs i bruk 1.1.2018. Standarden har inte inverkat på Sparbankernas Centralbanks resultat eller bokslutsrapportering.

Ändringar i uppställningen:

Konstaterade kreditförluster redovisas i resultaträkningen i Övriga rörelsekostnader från och med 1.1.2018. Före 1.1.2018 redovisades konstaterade kreditförluster i resultaträkningen i Nedskrivningar av finansiella tillgångar. Jämförelseperiodernas uppgifter har inte justerats att motsvara den nya uppställningen.

PERIODENS RESULTAT

NOT 3: SEGMENTINFORMATION

Sparbanksgruppen rapporterar segmentinformationen i enlighet med standarden IFRS 8. Enligt IFRS 8 utgör rapporteringen till den högsta operativa beslutsfattaren grunden för segmentrapporteringen. Segmentindelningen för den information som i bokslutet tas upp baserar sig således på samma indelning som används i ledningsrapporteringen.

Sparbanksgruppens högsta operativa beslutsfattare är Sparbanksförbundet anl:s styrelse. Sparbanksförbundet anl är Centralinstitut för Sparbankernas sammanslutning och enligt Sparbanksförbundet anl:s stadgar svarar Centralinstitutets styrelse i första hand för allokeringen av Sparbanksgruppens resurser och bedömningen av resultatet.

De segment som Sparbanksgruppen rapporterar är Bankverksamhet och Kapitalförvaltning och livförsäkring. Den verksamhet som inte ingår i de segment som rapporteras ges med avstämningskalkyler.

I bankverksamhetssegmentet ingår medlemssparbankerna, Sparbankernas Centralbank Finland Abp och Sp-Hypoteksbank Abp. Sparbankerna bedriver retail banking. Sparbankernas Centralbank är medlemsbankernas centralbank. Sp-Hypoteksbank Abp bedriver hypoteksbanksverksamhet. Bankverksamhetens mest betydande intäktsposter är räntenetto, provisionsintäkter och intäkter från placeringsverksamhet. De mest betydande kostnads-posterna är personalkostnader och övriga rörelsekostnader.

I kapitalförvaltnings- och livförsäkringssegmentet ingår Sp-Fondbolag Ab samt Sb-Livförsäkring Ab. Sp-Fondbolag bedriver förvaltning av placeringsfonder samt kapitalförvaltning. Sb-Livförsäkring Ab bedriver livförsäkringsverksamhet. Kapitalförvaltnings- och livförsäkringssegmentets mest betydande intäktsposter är provisionsintäkter, premieinkomst samt intäkter från placeringsverksamheten. De mest betydande kostnads-posterna är provisionskostnader, ersättningskostnader, personalkostnader och övriga rörelsekostnader.

Segmentrapporteringen upprättas på grundval av Sparbanksgruppens redovisningsprinciper.

Gruppens interna transaktioner elimineras inom och mellan de segment som rapporteras. Eliminering av anskaffningsvärde, innehav utan bestämmande inflytande och övriga gruppinterna arrangemang ingår i de elimineringar som anges med avstämningskalkyler.

Prissättningen mellan segmenten baserar sig på marknadspriser.

I enlighet med IFRS 8 ska Sparbanksgruppen upplysa om intäkterna från transaktionerna med en enskild extern kund överskrider 10 % av Gruppens intäkter. Sparbanksgruppen har inte några kunder vars intäkter skulle överskrida 10 % av Gruppens intäkter.

Resultaträkning 1-6/2018 (1 000 euro)	Bankverksamhet	Kapital-förvaltning och livförsäkring	Segment som rapporteras totalt
Räntenetto	74 746	-23	74 723
Provisionsintäkter och -kostnader	28 903	12 629	41 532
Nettointäkter från handel och placeringsverksamhet	90	-236	-145
Nettointäkter från livförsäkringsrörelse		7 692	7 692
Övriga rörelseintäkter	1 542	81	1 623
Rörelseintäkter totalt*	105 281	20 144	125 424
Personalkostnader	-32 689	-3 708	-36 397
Övriga rörelsekostnader och avskrivningar totalt	-60 398	-4 526	-64 925
Rörelsekostnader totalt	-93 087	-8 235	-101 322
Nedskrivningar av finansiella tillgångar	5 566		5 566
Resultat före skatt	17 760	11 909	29 669
Inkomstskatter	-1 718	-2 298	-4 016
Resultat	16 042	9 611	25 653
Balansräkning 30.6.2018			
Kontanta medel	834 781		834 781
Finansiella tillgångar som värderas till verkligt värde via resultaträkningen	47 689		47 689
Lån och fordringar på kreditinstitut	21 735		21 735
Lån och fordringar på kunder	8 137 894		8 137 894
Derivatinstrument	52 374		52 374
Investeringsstillgångar	1 263 566		1 263 566
Tillgångar i livförsäkringsrörelse		885 372	885 372
Övriga tillgångar	143 662	11 737	155 399
Tillgångar totalt	10 501 701	897 109	11 398 810
Skulder till kreditinstitut	221 632		221 632
Skulder till kunder	6 689 469		6 689 469
Derivatinstrument	3 364		3 364
Emitterade skuldebrev	2 374 835		2 374 835
Skulder för livförsäkringsrörelse		857 033	857 033
Efterställda skulder	91 452		91 452
Övriga skulder	105 301	9 354	114 656
Skulder totalt	9 486 054	866 387	10 352 441
Personalantal i slutet av år	1 135	79	1 214

Avstämningar: (1 000 euro)	1-6/2018	1-6/2017
Resultat		
Sammanlagt resultat för segment för vilka information ska lämnas	125 424	136 631
Icke allokerade poster	-479	-402
Sparbanksgruppens resultat totalt	124 945	136 229
Resultat		
Sammanlagt resultat för segment för vilka information ska lämnas	25 653	32 577
Icke allokerade poster	-619	124
Sparbanksgruppens resultat totalt	25 034	32 701
	30.6.2018	30.6.2017
Tillgångar		
Sammanlagda tillgångar i segment för vilka information ska lämnas	11 398 810	11 321 572
Icke allokerade tillgångar, övriga funktioner	6 381	4 533
Sparbanksgruppens tillgångar totalt	11 405 191	11 326 105
Skulder		
Sammanlagda skulder för segment för vilka information ska lämnas	10 352 441	10 290 034
Icke allokerade skulder, övriga funktioner	21 202	18 551
Sparbanksgruppens skulder totalt	10 373 643	10 308 585

Resultaträkning 1-6/2017 (1 000 euro)	Bankverksamhet	Kapital-förvaltning och livförsäkring	Segment som rapporteras totalt
Räntenetto	69 091	-11	69 080
Provisionsintäkter och -kostnader	27 959	11 192	39 152
Nettointäkter från handel och placeringsverksamhet	20 217	732	20 949
Nettointäkter från livförsäkringsrörelse		6 394	6 394
Övriga rörelseintäkter	1 016	40	1 056
Rörelseintäkter totalt	118 283	18 347	136 631
Personalkostnader	-31 951	-3 585	-35 536
Övriga rörelsekostnader och avskrivningar totalt	-50 610	-2 961	-53 571
Rörelsekostnader totalt	-82 560	-6 546	-89 106
Nedskrivningar av finansiella tillgångar	-7 240		-7 240
Resultat före skatt	28 483	11 801	40 284
Inkomstskatter	-5 335	-2 372	-7 707
Resultat	23 148	9 429	32 577
Balansräkning 31.12.2017			
Kontanta medel	1 118 938		1 118 938
Finansiella tillgångar som värderas till verkligt värde via resultaträkningen	9 325		9 325
Lån och fordringar på kreditinstitut	32 961		32 961
Lån och fordringar på kunder	7 754 952		7 754 952
Derivatinstrument	53 220		53 220
Investeringstillgångar	1 298 390		1 298 390
Tillgångar i livförsäkringsrörelse		840 060	840 060
Övriga tillgångar	202 796	10 931	213 727
Tillgångar totalt	10 470 581	850 991	11 321 572
Skulder till kreditinstitut	228 458		228 458
Skulder till kunder	6 422 745		6 422 745
Derivatinstrument	5 584		5 584
Emitterade skuldebrev	2 563 128		2 563 128
Skulder för livförsäkringsrörelse		812 963	812 963
Efterställda skulder	100 200		100 200
Övriga skulder	149 128	7 829	156 956
Skulder totalt	9 469 243	820 791	10 290 034
Personalantal i slutet av perioden	1 077	79	1 156

NOT 4: RÄNTENETTO

(1 000 euro)	1-6/2018	1-6/2017
Ränteintäkter		
Hos centralbanker belåningsbara skuldebrev	1 974	2 089
Lån och fordringar på kreditinstitut	287	1 035
Lån och fordringar på kunder	68 813	66 552
Fordringsbevis	6 735	7 700
Derivatinstrument		
Skyddande	13 171	11 945
Andra än skyddande derivat		111
Övriga	686	1 474
Totalt	91 665	90 905
Räntekostnader		
Skulder till kreditinstitut	-1 987	-3 330
Skulder till kunder	-7 641	-9 830
Derivatinstrument		
Skyddande	-1 413	-1 359
Andra än skyddande derivat		-1
Emitterande skuldebrev	-4 745	-5 819
Efterställda skulder	-1 042	-1 316
Övriga	-123	-135
Totalt	-16 951	-21 789
Räntenetto	74 714	69 116

NOT 5: PROVISIONSINTÄKTER OCH -KOSTNADER, NETTO

(1 000 euro)	1-6/2018	1-6/2017
Provisionsintäkter		
Kreditgivning	10 822	10 321
Insättningar	193	462
Betalningsrörelse	16 149	15 344
Värdepappersförmedling	457	1 094
Fonder	13 074	11 200
Kapitalförvaltning	240	71
Juridiska uppdrag	1 771	1 710
Förvarsavgifter för värdepapper	764	620
Förmedling av försäkringar	829	844
Garantier	732	652
Övriga	1 307	1 324
Totalt	46 339	43 642
Provisionskostnader		
Betalningsrörelse	-1 629	-1 541
Värdepapper	-619	-695
Fonder	-109	
Kapitalförvaltning	-361	-346
Övriga*	-2 136	-2 013
Totalt	-4 854	-4 595
* av vilka mest betydande är kostnaderna för sam användningen av bankautomater 929 tusen euro (886 tusen euro).		
Provisionsintäkter och -kostnader, netto	41 485	39 047

NOT 6: NETTOINTÄKTER FRÅN PLACERINGSVERKSAMHET

(1 000 euro)	1-6/2018	1-6/2017
Nettointäkter från finansiella tillgångar som redovisats via övrigt totalresultat (Nettointäkter från finansiella tillgångar som kan säljas)		
Fordringsbevis		
Realisationsvinster och -förluster	-83	-187
Överfört till perioden från fonden för verkligt värde	2 248	1 504
Nedskrivningar och återförda nedskrivningar till dessa		-18
Fordringsbevis totalt	2 165	1 298
Aktier och andelar		
Realisationsvinster och -förluster		959
Överfört till perioden från fonden för verkligt värde		12 781
Nedskrivningar och återförda nedskrivningar till dessa		-64
Utdelningsintäkter	-14	4 048
Aktier och andelar totalt	-14	17 723
Totalt	2 151	19 022
Nettointäkter från förvaltningsfastigheter		
Hyses- och utdelningsintäkter	3 500	3 531
Realisationsvinster och -förluster	990	304
Övriga intäkter från förvaltningsfastigheter	134	34
Vederlags- och skötselkostnader	-2 476	-2 462
Avskrivningar och nedskrivningar av förvaltningsfastigheter	-767	-994
Hyeskostnader för förvaltningsfastigheter	-17	-23
Totalt	1 364	389
Nettointäkter från placeringsverksamhet totalt	3 514	19 410

NOT 7: NETTOINTÄKTER FRÅN LIVFÖRSÄKRINGSRÖRELSE

(1 000 euro)	1-6/2018	1-6/2017
Premieinkomst		
Sparbanksgruppens andel	80 680	83 609
Återförsäkrarnas andel	-72	-87
Nettointäkter från placeringsverksamheten	6 864	23 744
Ersättningskostnader		
Utbetalda ersättningar	-32 299	-27 243
Förändring i ersättningsansvar	-2 581	-2 673
Förändring i försäkringsskuld		
Förändring i premieansvar	-44 035	-69 755
Övriga	-865	-1 201
Nettointäkter från livförsäkringsrörelse totalt	7 692	6 394
Nettointäkter från placeringsverksamhet		
Räntenetto	64	127
Utdelningsintäkter	428	422
Realiserade försäljningvinster och -förluster	813	
Orealiserade värdeändringar	5 438	22 848
Övriga placeringar	233	3
Nettointäkter från valutaverksamhet	119	-63
Nettointäkter från fondanknutna kundmedel	-231	406
Totalt	6 864	23 744

TILLGÅNGAR

NOT 8: KLASSIFICERING AV FINANSIELLA INSTRUMENT

30.6.2018 (1 000 euro)	Upplupet anskaffningsvärde	Tillgångar som redovisas via övrigt totalresultat	Tillgångar som redovi- sas till verkligt värde via resultaträkningen	Övriga finansiella skulder	Inga finansiella tillgångar/ skulder	Totalt
Kontanta medel	17 156		817 626			834 781
Finansiella tillgångar som värderas till verkligt värde via resultaträk- ningen			72 928			72 928
Lån och fordringar på kreditinstitut	21 731					21 731
Lån och fordringar på kunder	8 135 924		509			8 136 433
Derivatinstrument			52 374			52 374
säkringsinstrument			52 374			
varav säkring av kassaflöde			4 280			
varav säkring av verkligt värde			48 094			
andra än säkrings- instrument						
Investeringsstillgångar	42 357	614 415	524 742		44 149	1 225 663
Tillgångar i livförsäk- ringsrörelse*		166 447	724 815		9 526	900 789
Tillgångar totalt	8 217 168	780 862	2 192 994		53 675	11 244 699

Finansiella skulder som redovisas till verkligt värde via resultaträk- ningen			25 240			25 240
Skulder till kreditinstitut				221 442		221 442
Skulder till kunder				6 686 191		6 686 191
Derivatinstrument			3 364			3 364
säkringsinstrument			3 364			
varav säkring av verkligt värde			3 364			
andra än säkringsin- strument						
Emitterade skuldebrev				2 374 836		2 374 836
Skulder för livförsäk- ringsrörelse*			725 168	123 141	3 100	851 408
Efterställda skulder				91 536		91 536
Skulder totalt			728 532	9 497 145	3 100	10 254 017

* De poster som redovisas till verkligt värde via resultaträkningen innehåller de investeringar och därtill hörande skulder som utgör täckning för fon-
danknutna avtal.

31.12.2017 (1 000 euro)	Lån och övriga fordringar	Kan säljas	Hålls till förfall	Innehas för handel	Verkligt värde- optionen	Övriga finansiella skulder	Inga finansiella tillgångar/ skulder	Totalt
Kontanta medel	1 118 938							1 118 938
Finansiella tillgångar som värderas till verkligt värde via resultaträkningen					34 694			34 694
Lån och fordringar på kreditinstitut	33 181							33 181
Lån och fordringar på kunder	7 753 391							7 753 391
Derivatinstrument				53 220				53 220
säkringsinstrument				53 220				
varav säkring av kassaflöde				4 383				
varav säkring av verkligt värde				48 837				
andra än säkringsinstrument								
Investeringsstillgångar		1 175 920	41 763				42 994	1 260 677
Tillgångar i livförsäkringsrörelse*		181 178			672 980		1 264	855 422
Tillgångar totalt	8 905 510	1 357 098	41 763	53 220	707 674		44 258	11 109 522

Finansiella skulder som redovisas till verkligt värde via resultaträkningen					25 369			25 369
Skulder till kreditinstitut						228 458		228 458
Skulder till kunder						6 419 543		6 419 543
Derivatinstrument				5 584				5 584
säkringsinstrument				5 584				
varav säkring av verkligt värde				5 584				
andra än säkringsinstrument								
Emitterade skuldebrev						2 563 128		2 563 128
Skulder för livförsäkringsrörelse*					671 784	128 764	2 582	803 130
Efterställda skulder						100 284		100 284
Skulder totalt				5 584	697 153	9 440 178	2 582	10 145 497

* De poster som redovisas till verkligt värde via resultaträkningen innehåller de investeringar och därtill hörande skulder som utgör täckning för fondanknutna avtal.

NOT 9: LÅN OCH FORDRINGAR

(1 000 euro)	30.6.2018	31.12.2017
Lån och fordringar på kreditinstitut		
Insättningar	21 654	32 221
Lån och övriga fordringar	77	960
Totalt	21 731	33 181
Lån och fordringar på kunder		
Använda kontokrediter	86 723	83 759
Lån	7 623 790	7 282 472
Räntestödslån	360 129	329 265
Lån förmedlade av statens medel	1 956	3 064
Kreditkort	98 566	93 441
Garantifordringar	520	503
Övriga fordringar	74	550
Nedskrivningar		-39 661
Förväntade kreditförluster	-34 813	
Totalt	8 136 946	7 753 391
Lån och fordringar totalt	8 158 678	7 786 572

Förväntade kreditförluster (ECL), Lån och fordringar och åtaganden utanför balansräkningen	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Totalt
(1 000 euro)	12 mån. ECL	För hela löpti- den ECL	För hela löpti- den ECL	
Förväntade kreditförluster 1.1.2018	6 263	4 841	31 137	42 241
Ökningar till följd av utgivning och förvärv	1 717	708	741	3 166
Från balansräkningen borttagna eller betalda poster (utan kreditförluster)	-1 925	-1 922	-2 193	-6 040
Överföringar från nivå 1 till nivå 2		808		808
Överföringar från nivå 1 till nivå 3			808	808
Överföringar från nivå 2 till nivå 1	-198			-198
Överföringar från nivå 2 till nivå 3			619	619
Överföringar från nivå 3 till nivå 1	-95			-95
Överföringar från nivå 3 till nivå 2		-48		-48
Upptagna som slutliga kreditförluster			-4 375	-4 375
Förväntade kreditförluster 30.6.2018*	5 762	4 387	26 737	36 886

* av vilka förväntade kreditförluster på 2 073 har redovisats av poster utanför balansräkningen. Dessa har redovisats i gruppen Reserver och övriga skulder.

Nedskrivningar av lån och övriga fordringar (1 000 euro)	Individuellt värderade	Gruppvis värderade	Totalt
Nedskrivningar 1.1.2017	24 856	6 298	31 155
+ ökning av nedskrivningar	10 286	6 087	16 373
- återförda nedskrivningar	-1 657	-1 302	-2 959
- slutliga kreditförluster	-4 908		-4 908
Nedskrivningar 31.12.2017	28 577	11 084	39 661

NOT 10: DERIVATINSTRUMENT OCH SÄKRINGSREDOVISNING

Sparbanksgruppen säkrar sin ränterisk mot ändringar i såväl verkligt värde som i kassaflödet och tillämpar säkringsredovisning på säkringsförhållanden. Säkringsobjekt för säkringen av verkligt värde är inlåning med fast ränta. Säkringsobjekt för säkring av kassaflöde är det framtida ränteflödet av utlåning med rörlig ränta.

En ändring av det verkliga värdet på derivat som säkrar verkligt värde redovisas i resultaträkningen i posten "Nettointäkter från handel". Vid säkring av verkligt värde är också den säkrade posten värderad till verkligt värde medan säkringen pågår, fastän den annars skulle värderas till upplupet anskaffningsvärde. En ändring av det verkliga värdet av säkringsobjektet har redovisats

i balansräkningen som en justering av balansposten i fråga och i resultaträkningen i posten "Nettointäkter från handel". Räntorna på säkrande derivatinstrument redovisas som ränteintäkter och räntekostnader i enlighet med deras art.

Den effektiva delen av en ändring av det verkliga värdet på derivat som säkrar kassaflöde redovisas justerade med de uppskjutna skatterna i fonden för säkringsinstrument i eget kapital. Den ineffektiva delen av en ändring av verkligt värde redovisas direkt i resultaträkningen i posten "Nettointäkter från handel". Räntorna på säkrande derivatinstrument redovisas som ränteintäkter och räntekostnader i enlighet med deras art.

30.6.2018 (1 000 euro)	Nominellt värde/återstående löptid			Totalt	Verkligt värde	
	under 1 år	1 - 5 år	över 5 år		Tillgångar	Skulder
Säkrande derivatinstrument						
Säkring av verkligt värde	205 959	1 752 758	344 000	2 302 717	48 094	3 364
Räntederivat	170 000	1 700 000	344 000	2 214 000	44 557	208
Aktie- och indexderivat	35 959	52 758		88 717	3 537	3 156
Säkring av kassaflöde	15 000	30 000	20 000	65 000	4 280	
Räntederivat	15 000	30 000	20 000	65 000	4 280	
Totalt	220 959	1 782 758	364 000	2 367 717	52 374	3 364
Derivat totalt					52 374	3 364

Under perioden 1-6/2018 redovisades xx tusen euro i effektiv säkring av kassaflöde i övriga poster i totalresultatet. Den ineffektiva delen av kassaflöde under perioden var xx tusen euro och den har redovisats i nettointäkter från handel.

Perioder under vilka säkrade kassaflöden väntas påverka resultatet är följande:

(1 000 euro)	under 1 år	1 - 5 år	över 5 år	Totalt
Räntederivat	1 574	2 415	240	4 229
Totalt	1 574	2 415	240	4 229

31.12.2017 (1 000 euro)	Nominellt värde/återstående löptid			Totalt	Verkligt värde	
	under 1 år	1 - 5 år	över 5 år		Tillgångar	Skulder
Säkran­de derivat-instrument						
Säk­ring av verkligt värde	174 480	1 827 209	309 000	2 310 689	48 837	5 584
Räntederivat	105 000	1 755 000	309 000	2 169 000	44 651	2 475
Aktie- och index derivat	69 480	72 209		141 689	4 186	3 109
Säk­ring av kassaflöde	15 000	20 000	30 000	65 000	4 383	
Räntederivat	15 000	20 000	30 000	65 000	4 383	
Totalt	189 480	1 847 209	339 000	2 375 689	53 220	5 584

Derivat totalt 53 220 5 584

Under perioden 1-12/2017 redovisades -1 298 tusen euro i effektiv säkring av kassaflöde i övriga poster i totalresultatet. Den ineffektiva delen av kassaflöde under perioden var 67 tusen euro och den har redovisats i nettointäkter från handel.

Perioder under vilka säkrade kassaflöden väntas påverka resultatet är följande:

(1 000 euro)	under 1 år	1 - 5 år	över 5 år	Totalt
Räntederivat	1 629	2 551	457	4 637
Totalt	1 629	2 551	457	4 637

NOT 11: INVESTERINGSTILLGÅNGAR

(1 000 euro)	30.6.2018	31.12.2017
Finansiella tillgångar som redovisats via övrigt totalresultat (Finansiella tillgångar som kan säljas)		
Skuldebrev	614 055	623 796
Aktier och andelar	525 102	552 125
Totalt	1 139 157	1 175 920
Finansiella tillgångar som redovisas till verkligt värde via resultaträkningen		
Aktier och andelar	524 742	
Totalt	524 742	0
Investeringar som hålls till förfall		
Skuldebrev	42 357	41 763
Totalt	42 357	41 763
Förvaltningsfastigheter	44 149	42 994
Investeringstillgångar totalt	1 225 663	1 260 677

Förväntade kreditförluster (ECL), Investeringstillgångar (1 000 euro) *	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Totalt
	12 mån. ECL	För hela löpti- den ECL	För hela löpti- den ECL	
Förväntade kreditförluster 1.1.2018	1 614			1 614
Ökningar till följd av utgivning och förvärv	313			313
Från balansräkningen borttagna eller betalda poster (utan kreditförluster)	-498			-498
Överföringar från nivå 1 till nivå 2				0
Överföringar från nivå 1 till nivå 3				0
Överföringar från nivå 2 till nivå 1				0
Överföringar från nivå 2 till nivå 3				0
Överföringar från nivå 3 till nivå 1				0
Överföringar från nivå 3 till nivå 2				0
Förväntade kreditförluster 30.6.2018	1 429	0	0	1 429

* Odottetavissa olevien luottotappioiden (ECL) taulukko sisältää kaikki sijoitusomaisuuden ECL:t. Jaksotettuun hankintamenoön arvostettavien saamistodistusten ECL:t vähentävät tase-erää, käypään arvoon muiden laajan tuloksen kautta kirjattavien saamistodistusten ECL:t kirjataan muiden laajan tuloslaskelman erien kautta.

Nedskrivningar av finansiella tillgångar som kan säljas (1 000 euro)	Skuldebrev	Aktier och andelar	Totalt
Nedskrivningar 1.1.2017	1 239	778	2 017
+ ökning av nedskrivningar	145	160	305
-återförda nedskrivningar	-1 256	-138	-1 394
Nedskrivningar 31.12.2017	128	800	928

NOT 12: TILLGÅNGAR I LIVFÖRSÄKRINGSRÖRELSE

(1 000 euro)	30.6.2018	31.12.2017
Investeringar som utgör täckning för fondanknutna försäkringar		
Finansiella tillgångar som redovisats till verkligt värde via resultaträkningen		
Placeringsfonder	406 962	390 543
Kapitalförvaltningsportföljer	131 266	123 027
Övriga fondanknutna täckningstillgångar	185 748	157 613
Investeringar som utgör täckning för fondanknutna försäkringar totalt	723 975	671 183
Övriga investeringar		
Finansiella tillgångar som redovisats till verkligt värde via resultaträkningen		
Skuldebrev	840	1 797
Totalt	840	1 797
Finansiella tillgångar som kan säljas		
Skuldebrev	3 269	3 403
Aktier och andelar	163 178	177 775
Totalt	166 447	181 178
Övriga investeringar totalt	167 287	182 975
Investeringar i livförsäkringsrörelse totalt	891 263	854 158
Övriga tillgångar		
Övriga fordringar	8 635	962
Resultatregleringar	891	302
Totalt	9 526	1 264
Tillgångar i livförsäkringsrörelse totalt	900 789	855 422

Specifikation av skuldebrev, aktier och andelar samt derivat som redovisats till verkligt värde via resultaträkningen inom livförsäkringen enligt notering och emittent

(1 000 euro)	30.6.2018			31.12.2017		
	Skuldebrev	Aktier och andelar	Derivainstrument	Skuldebrev	Aktier och andelar	Derivainstrument
Noterade	840	723 975		1 797	671 183	
Övriga	840	723 975		1 797	671 183	
Totalt	840	723 975	0	1 797	671 183	0

Livförsäkringens finansiella tillgångar som kan säljas

30.6.2018	Skuldebrev som kan säljas	Aktier och andelar som kan säljas
(1 000 euro)	Till verkligt värde	Till verkligt värde
Noterade	3 269	158 303
Övriga	3 269	158 303
Andra än offentligt noterade	0	4 875
Övriga		4 875
Totalt	3 269	163 178

Livförsäkringens finansiella tillgångar som kan säljas

31.12.2017	Skuldebrev som kan säljas	Aktier och andelar som kan säljas
(1 000 euro)	Till verkligt värde	Till verkligt värde
Noterade	3 403	172 900
Övriga	3 403	172 900
Andra än offentligt noterade	0	4 875
Övriga		4 875
Totalt	3 403	177 775

SKULDER

NOT 13: SKULDER TILL KREDITINSTITUT OCH KUNDER

(1 000 euro)	30.6.2018	31.12.2017
Skulder till kreditinstitut		
Skulder till centralbanker	38 000	38 000
Skulder till kreditinstitut	183 442	190 458
Totalt	221 442	228 458
Skulder till kunder		
Insättningar	6 641 049	6 375 524
Övriga finansiella skulder	6 964	2 401
Ändring av inlåningens verkliga värde	38 178	41 618
Totalt	6 686 191	6 419 543
Skulder till kreditinstitut och kunder totalt	6 907 632	6 648 001

NOT 14: SKULDEBREV SOM EMITTERATS

(1 000 euro)	30.6.2018	31.12.2017
Värderas till upplupet anskaffningsvärde		
Obligationslån*	1 136 165	1 270 313
Säkerställda obligationer	996 761	996 430
Övriga		
Bankcertifikat	241 909	296 386
Totalt	2 374 836	2 563 128
Varav		
Med rörlig ränta	389 647	608 858
Med fast ränta	1 985 189	1 954 270
Totalt	2 374 836	2 563 128

* Sparbankernas Centralbank som hör till Sparbanksgruppen emitterade under översiktsperioden ett 3-årigt obligationslån med rörlig ränta till ett värde av 300 miljoner euro.

Gruppen har inte haft några dröjsmål eller försummelser i anslutning till de emitterade skuldebrev.

NOT 15: SKULDER FÖR LIVFÖRSÄKRINGSRÖRELSE

(1 000 euro)	30.6.2018	31.12.2017
Skuld för icke-fondanknutna avtal		
Försäkringsavtal med garantiränta	123 141	128 764
Skuld för fondanknutna avtal		
Skuld för fondanknutna försäkringar	521 046	515 265
Skuld för fondanknutna placeringsavtal	204 122	156 519
Komplettering i enlighet med förlustprövningen för ansvarsskulden		
Övriga skulder		
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	1 167	1 944
Övriga	1 932	638
Skulder för livförsäkringsrörelse totalt	851 408	803 130

Ansvarsskulden har värderats i enlighet med principerna för nationellt bokslut. I förlustprövningen för ansvarsskulden jämförs ansvarsskuldens tillräcklighet med ansvarsskulden enligt den interna modellen. Förlustprövningen för ansvarsskulden beskrivs närmare i bokslutets redovisningsprinciper.

ÖVRIGA NOTER

NOT 16: VERKLIGA VÄRDEN I ENLIGHET MED VÄRDERINGSMETODEN

Värdering till verkligt värde

Finansiella instrument redovisas i Gruppens balansräkning till verkligt värde eller upplupet anskaffningsvärde. I redovisningsprinciperna i bokslutet beskrivs kategoriseringen av finansiella tillgångar och finansiella skulder enligt värderingssättet samt grunderna för värderingssätten och fastställandet av verkligt värde.

De finansiella instrumentens verkliga värden bestäms i första hand med hjälp av noteringar på offentligt noterade marknader eller marknadspriser som fås av tredje part. Om ingen marknadsnotering finns tillgänglig har balansposterna till största delen värderats genom att diskontera framtida kassaflöden med hjälp av bokslutsdagens marknadsräntor. För kontanta medel har nominellt värde använts som verkligt värde. Också för insättningar som är betalbara på anfordran har det nominella värdet ansetts motsvara det verkliga värdet.

Förvaltningsfastigheterna värderas i Gruppens bokslut till anskaffningsutgiften med avdrag för avskrivningar och nedskrivningar. Förvaltningsfastigheternas verkliga värde anges som not. Som grund för fastställandet av verkligt värde har använts så jämförbara marknadspriser som möjligt eller en värderingsmodell som baserar sig på fastighetens nettointäkter. I fråga om de mest betydande fastigheterna är syftet att få ett utlåtande av en oberoende värderingsman.

Sparbanksgruppen har inga tillgångar som engångsartat värderas till verkligt värde.

Hierarki för verkligt värde

Nivå 1 innehåller de finansiella tillgångar vars värde bestäms uti-

från noteringar från en likvid marknad. Som likvid anses en marknad där priserna är lätt tillgängliga och tillräckligt regelbundna. Till nivå 1 hör noterade obligationslån samt övriga värdepapper och börsaktier och -derivat för vilka ett pris noteras offentligt.

Nivå 2 innehåller finansiella tillgångar för vilka ingen notering direkt från en aktiv marknad finns tillgänglig och vars verkliga värde fastställs med hjälp av värderingsmetoder eller -modeller. Dessa grundar sig på antaganden som stöds av observerbar marknadsinformation såsom räntor eller priser som noterats för liknande instrument. Till den här gruppen hör bl.a. valuta- och räntederivat samt företags- och bankcertifikat.

Nivå 3 innehåller de finansiella tillgångar vars verkliga värde inte kan fås från en offentlig marknadsnotering eller med hjälp av värderingsmetoder eller -modeller som grundar sig på observerbar marknadsinformation. Till nivå 3 räknas onoterade aktieinstrument, strukturerade placeringar samt övriga värdepapper för vilka det för tillfället inte går att få en bindande marknadsnotering. Ofta baserar sig det verkliga värdet på nivå 3 på en prisuppgift från tredje part. Till nivå 3 räknas också de verkliga värden som fastställts för Gruppens förvaltningsfastigheter.

Överföringar mellan nivåerna

Överföringarna mellan nivåerna för verkligt värde anses ha skett den dag då den händelse som orsakade överföringen eller ändringen i omständigheterna inträffade.

Överföringar mellan nivåerna 1,2 och 3 har inte förekommit under perioden 1.1-30.6.2018.

30.6.2018	Bokföringsvärde	Verkligt värde per hierarkinivå			Verkligt värde
Finansiella tillgångar (1 000 euro)		Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Totalt
Värderade till verkligt värde					
Finansiella tillgångar som redovisas till verkligt värde via resultaträkningen					
Bankverksamhet	1 390 566	1 371 049		19 517	1 390 566
Kapitalförvaltning och livförsäkring*	724 815	723 975		840	724 815
Övriga funktioner**	25 240	25 240			25 240
Derivatinstrument					
Bankverksamhet	52 374		52 374		52 374
Finansiella tillgångar som redovisats via övrigt totalresultat					
Bankverksamhet	614 415	590 054	13 475	11 190	614 719
Kapitalförvaltning och livförsäkring*	166 447	159 736		6 711	166 447
Värderas till upplupet anskaffningsvärde					
Bankverksamhet, Lån och fordringar	8 174 811		9 862 284		9 862 284
Bankverksamhet, Investeringstillgångar	42 357	43 169		1 000	44 169
Finansiella tillgångar totalt	11 191 024	2 913 223	9 928 132	39 258	12 880 613

* Innehåller det verkliga värdet på de placeringar som utgör täckning för de fondanknutna försäkringarna och som ingår i saldona på nivå 1

** Övriga placerares andel av de fonder som konsolideras.

30.6.2018	Bokföringsvärde	Verkligt värde per hierarkinivå			
Finansiella skulder (1 000 euro)		Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Totalt
Värderas till verkligt värde					
Finansiella skulder som redovisas till verkligt värde via resultaträkningen					
Kapitalförvaltning och livförsäkring*	725 168	725 168			725 168
Övriga funktioner**	25 240	25 240			25 240
Derivatinstrument					
Bankverksamhet	3 364		3 364		3 364
Värderas till upplupet anskaffningsvärde					
Bankverksamhet	9 374 004	2 054 639	6 711 759	603 536	9 369 934
Finansiella skulder totalt	10 127 776	2 805 047	6 715 123	603 536	10 123 706

* Innehåller skulder i anslutning till fondanknutna försäkringar och fondanknutna placeringsavtal som rapporteras i enlighet med värderingen av placeringen i nivå 1

** Övriga placeras andel av de fonder som konsolideras.

Förändringar inom nivå 3

Avstämning av förändringar som skett för de finansiella instrument som ingår i nivå 3

Finansiella tillgångar värderade via resultaträkningen (1 000 euro)	Bankverksamhet	Kapitalförvaltning och livförsäkring	Totalt
Bokfört värde 31.12.2017	8 772	1 797	10 569
Effekten av övergången till IFRS 9 på den ingående balansen	10 629		10 629
Bokfört värde 1.1.2018	19 401	1 797	21 198
Nyanskaffningar	222	2 647	2 869
Försäljningar	-162	-3 620	-3 782
Realiserad värdeförändring i resultaträkningen	-27		-27
Orealiserad värdeförändring i resultaträkningen	-52	16	-36
Överföringar från nivå 1 och 2	135		135
Bokfört värde 30.6.2018	19 517	840	20 357

Värdeändringar som redovisats via resultaträkningen har redovisats i posten "Nettointäkter från handel" och "Nettointäkter från livförsäkringsrörelse".

Derivat (netto) (1 000 euro)	Bankverksamhet	Kapitalförvaltning och livförsäkring	Totalt
Bokfört värde 1.1.2018	0	0	0
Bokfört värde 30.6.2018	0	0	0

Värdeförändringar i derivat som redovisats via resultaträkningen har redovisats i posten "Nettointäkter från handel".

Finansiella tillgångar som kan säljas (1 000 euro)	Bankverksamhet	Kapitalförvaltning och livförsäkring	Totalt
Bokfört värde 31.12.2017	29 817	6 682	36 499
Effekten av övergången till IFRS 9 på den ingående balansen	-10 551		-10 551
Bokfört värde 1.1.2018	19 266	6 682	25 948
Nyanskaffningar	2 753		2 753
Försäljningar	-1 306		-1 306
Förfallet under räkenskapsperioden	-5 084		-5 084
Realiserad värdeförändring i resultaträkningen	9	29	38
Värdeförändring redovisad i totalresultatet	267		267
Överföringar från nivå 1 och 2	1 574		1 574
Överföringar till nivå 1 och 2	-6 289		-6 289
Bokfört värde 30.6.2018	11 190	6 711	17 901

Ändringar i verkligt värde som under året redovisats i resultaträkningen ingår i posten "Nettointäkter från placeringsverksamhet" och "Nettointäkter från livförsäkringsrörelse". Orealiserade ändringar i verkligt värde har redovisats i eget kapital fonden för verkligt värde via övriga poster i totalresultatet.

Känslighetsanalys av finansiella instrument som hör till nivå 3 (1 000 euro)		
30.6.2018	Bokfört värde	Negativ effekten vid en antagen förändring
Finansiella tillgångar som redovisas till verkligt värde via resultaträkningen		
Bankverksamhet	19 517	-606
Kapitalförvaltning och livförsäkring	840	-126
Totalt	20 357	-732

Finansiella tillgångar som kan säljas		
Bankverksamhet, skulder	11 190	-1 833
Kapitalförvaltning och livförsäkring	6 711	-1 007
Totalt	17 901	-2 839

Totalt	38 258	-3 571
---------------	---------------	---------------

I tabellen ovan redovisas hur känsliga det verkliga värdet på instrumenten i nivå 3 är för antagna förändringar. Det verkliga värdet har testats med antagandet att räntenivån förändras 1 % i alla maturitetsklasser samtidigt. För placeringar som inte är räntekänsliga har i känslighetsanalysen använts en negativ 15 % värdeförändring. För derivaten har i känslighetsanalysen använts som en möjlig värdeförändring hela derivatets verkliga värde.

31.12.2017	Bokföringsvärde	Verkligt värde per hierarkinivå			
Finansiella tillgångar (1 000 euro)		Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Totalt
Värderade till verkligt värde					
Finansiella tillgångar som redovisas till verkligt värde via resultaträkningen					
Bankverksamhet	9 325	552		8 772	9 325
Kapitalförvaltning och livförsäkring*	672 980	671 183		1 797	672 980
Övriga funktioner**	25 369	25 369			25 369
Derivatinstrument					
Bankverksamhet	53 220		53 220		53 220
Kapitalförvaltning och livförsäkring					
Finansiella tillgångar som kan säljas					
Bankverksamhet	1 175 920	1 136 538	9 986	29 817	1 176 341
Kapitalförvaltning och livförsäkring*	181 178	174 496		6 682	181 178
Värderas till upplupet anskaffningsvärde					
Placeringar som hålls till förfall					
Bankverksamhet	41 763	43 828			43 828
Lån och övriga fordringar					
Bankverksamhet	8 905 510		10 463 054	4 245	10 467 298
Finansiella tillgångar totalt	11 065 265	2 051 967	10 526 260	51 312	12 629 539

* Innehåller skulder i anslutning till fondanknutna försäkringar och fondanknutna placeringsavtal som rapporteras i enlighet med värderingen av placeringen i nivå 1

** Övriga placerares andel av de fonder som konsolideras.

31.12.2017	Bokföringsvärde	Verkligt värde per hierarkinivå			
Finansiella skulder (1 000 euro)		Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Totalt
Värderas till verkligt värde					
Finansiella skulder som redovisas till verkligt värde via resultaträkningen					
Kapitalförvaltning och livförsäkring*	671 784	671 784			671 784
Övriga funktioner**	25 369	25 369			25 369
Derivatinstrument					
Bankverksamhet	5 584		5 584		5 584
Värderas till upplupet anskaffningsvärde					
Bankverksamhet	9 311 414	2 190 258	6 605 525	523 591	9 319 374
Finansiella skulder totalt	10 014 150	2 887 411	6 611 109	523 591	10 022 111

* Innehåller skulder i anslutning till fondanknutna försäkringar och fondanknutna placeringsavtal som rapporteras i enlighet med värderingen av placeringen i nivå 1

** Övriga placerares andel av de fonder som konsolideras.

Förändringar inom nivå 3

Avstämning av förändringar som skett för de finansiella instrument som ingår i nivå 3

Finansiella tillgångar värderade via resultaträkningen (1 000 euro)	Bankverksamhet	Kapitalförvaltning och livförsäkring	Totalt
Bokfört värde 1.1.2017	8 811	1 537	10 347
Nyanskaffningar			
Försäljningar			
Förfallet under räkenskapsperioden	-300		-300
Realiserad värdeförändring i resultaträkningen	257		257
Orealiserad värdeförändring i resultaträkningen	4	260	264
Bokfört värde 31.12.2017	8 772	1 797	10 568

Värdeändringar som redovisats via resultaträkningen har redovisats i posten "Nettointäkter från handel" och "Nettointäkter från livförsäkringsrörelse".

Derivat (netto) (1 000 euro)	Bankverksamhet	Kapitalförvaltning och livförsäkring	Totalt
Bokfört värde 1.1.2017	1 239		1 239
Orealiserad värdeförändring i resultaträkningen	-172		-172
Siirrot tasolle 1 ja 2	-1 067		-1 067
Bokfört värde 31.12.2017	0	0	0

Värdeändringar som redovisats via resultaträkningen har redovisats i posten "Nettointäkter från handel".

Finansiella tillgångar som kan säljas (1 000 euro)	Bankverksamhet	Kapitalförvaltning och livförsäkring	Totalt
Bokfört värde 1.1.2017	28 684	5 076	33 760
Nyanskaffningar	4 485	1 807	6 292
Försäljningar	-3 040	-160	-3 200
Förfallet under räkenskapsperioden	-3 884		-3 884
Realiserad värdeförändring i resultaträkningen	1	1	2
Orealiserad värdeförändring i resultaträkningen	-113		-113
Värdeförändring redovisad i totalresultatet	551	-42	509
Överföringar från nivå 1 och 2	5 682		5 682
Överföringar till nivå 1 och 2	-2 548		-2 548
Bokfört värde 31.12.2017	29 817	6 682	36 499

Ändringar i verkligt värde som under året redovisats i resultaträkningen ingår i posten "Nettointäkter från placeringsverksamhet" och "Nettointäkter från livförsäkringsrörelse".

Känslighetsanalys av finansiella instrument som hör till nivå 3 (1 000 euro)		
31.12.2017	Bokfört värde	Negativ effekten vid en antagen förändring
Finansiella tillgångar som redovisas till verkligt värde via resultaträkningen		
Bankverksamhet	8 772	-218
Kapitalförvaltning och livförsäkring	1 797	-1
Övriga funktioner		
Totalt	10 569	-219
Finansiella tillgångar som kan säljas		
Bankverksamhet	29 817	-634
Kapitalförvaltning och livförsäkring	6 682	-1 272
Övriga funktioner		
Totalt	36 499	-2 125
Totalt	47 068	-2 125

I tabellen ovan redovisas hur känsliga det verkliga värdet på instrumenten i nivå 3 är för antagna förändringar. Det verkliga värdet har testats med antagandet att räntenivån förändras 1 procent i alla maturitetsklasser samtidigt. För placeringar som inte är räntekänsliga har i känslighetsanalysen använts en negativ 15 procents värdeförändring. För derivaten har i känslighetsanalysen använts som en möjlig värdeförändring hela derivatets verkliga värde.

NOT 17: KVITTNING AV FINANSIELLA TILLGÅNGAR OCH SKULDER

På Sparbanksgruppens derivatinstrument tillämpas antingen ISDAS:s eller Finans Finland standardavtal om derivat. På grundval av avtalen kan betalningarna för derivat kvittas transaktionsvis per betalningsdag och då en motpart blivit insolvent eller försatt i konkurs. I avtalsvillkoren kan man dessutom avtala om motpartsspecifika säkerheter. De här derivaten bruttoredo visas i balansräkningen.

30.6.2018				Belopp som inte har kvittats men som ingår i kvittningsavtal och motsvarande			
(1 000 euro)	Redovisade finansiella tillgångar, brutto	I balansräkningen kvittade redovisade finansiella skulder, brutto	Bokföringsvärde i balansräkningen, netto	Bokfört värde för finansiella instrument i balansräkningen, netto	Bokfört värde för finansiella instrument som erhållits som säkerhet i balansräkningen, netto	Kontanta medel som mottagits/ställts som säkerhet	Nettosumma
Tillgångar							
Derivatinstrument				52 374		29 508	22 866
Totalt				52 374	0	29 508	22 866

Skulder							
Derivatinstrument				3 364		399	2 965
Totalt				3 364	0	399	2 965

31.12.2017				Belopp som inte har kvittats men som ingår i kvittningsavtal och motsvarande			
(1 000 euro)	Redovisade finansiella tillgångar, brutto	I balansräkningen kvittade redovisade finansiella skulder, brutto	Bokföringsvärde i balansräkningen, netto	Bokfört värde för finansiella instrument i balansräkningen, netto	Bokfört värde för finansiella instrument som erhållits som säkerhet i balansräkningen, netto	Kontanta medel som mottagits/ställts som säkerhet	Nettosumma
Tillgångar							
Derivatinstrument				52 143		33 588	18 555
Totalt				52 143	0	33 588	18 555

Skulder							
Derivatinstrument				5 584		399	5 185
Totalt				5 584	0	399	5 185

NOT 18: SÄKERHETER

(1 000 euro)	30.6.2018	31.12.2017
Ställda säkerheter		
För egna skulder och åtaganden ställda		
Panter	35 617	25 585
Lån*	1 629 994	1 485 159
Övriga	12 750	12 750
Ställda säkerheter totalt	1 678 362	1 523 494
Erhållna säkerheter		
Fastighetssäkerheter	7 747 163	7 372 032
Skuldebrev	33 147	38 370
Övriga	81 644	76 222
Erhållna säkerheter	61 318	59 162
Erhållna säkerheter totalt	7 923 271	7 545 786

* Krediter som ställts som säkerhet för de obligationslån med säkerhet som emitterats av Sp-Hypoteksbank.

NOT 19: ÅTAGANDEN UTANFÖR BALANSRÄKNINGEN

(1 000 euro)	30.6.2018	31.12.2017
Garantiansvar	59 048	59 277
Kreditlöften	694 962	596 311
Övriga	7 331	7 607
Åtaganden utanför balansräkningen totalt	761 341	663 195

NOT 20: UPPGIFTER OM NÄRSTÄENDEKRETSEN

Sparbanksförbundet anl:s styrelse har fastställt vilka som ingår i Sparbanksgruppens närståendekrets. I Sparbanksgruppens närståendekrets ingår de bolag och samfund som konsolideras i Gruppens bokslut, intressebolagen och de nyckelpersoner som hör till ledningen samt deras nära familjemedlemmar. Till närståendekretsen hör dessutom företag där nyckelpersoner inom ledningen och/eller deras närstående familjemedlemmar har bestämmande inflytande eller gemensamt bestämmande inflytande. Till de nyckelpersoner som ingår i Sparbanksgruppens ledning räknas medlemmarna och suppleanterna i Sparbanksförbundet anl:s förvaltningsråd, styrelsemedlemmarna, verkställande direktören och hans ställföreträdare samt medlemmarna i ledningsgruppen.

Krediter och borgen som har beviljats närståendekretsen har beviljats med de villkor som tillämpas på motsvarande kundkrediter och garantier.

Närståendetransaktionerna består i huvudsak av beviljande av lån, insättningar och garantier och i dem har inga betydande förändringar skett efter 31.12.2017.

UPPGIFTER OM KAPITALTÄCKNINGEN

NOT 21: SAMMANDRAG AV KAPITALTÄCKNINGEN

De krav på offentlighet för målen och riktlinjerna för riskhanteringen som gäller Sparbanksgruppen beskrivs i Gruppens bokslut i noten om riskhantering. Uppgifterna om Sparbanksgruppens förvaltnings- och styrningssystem samt ersättningssystem beskrivs i bokslutets förvaltningsprinciper.

Sparbankernas sammanslutning består av centralinstitutet, medlemskreditinstitutet, de företag som hör till medlemskreditinstitutens finansiella företagsgrupp och sådana kreditinstitut, finansinstitut och tjänsteföretag av vilkas rösträtt de ovan angivna företagen tillsammans äger över hälften. Sparbanksförbundet anl är Sammanslutningens Centralinstitut.

Kapitalkravet för kreditrisken hos Sparbankernas sammanslutning räknas enligt schablonmetoden och kapitalkravet för den operativa risken enligt basmetoden. Kapitalkravet för marknadsrisken räknas enligt basmetoden på valutapositionen.

Huvudposter i kapitaltäckningsanalysen

Kapitalbas (1 000 euro)	30.6.2018	31.12.2017
Kärnprimärkapital före avdrag	984 046	969 674
Avdrag från kärnprimärkapitalet	-33 907	-30 591
Kärnprimärkapital (CET1) totalt	950 139	939 082
Primärkapitaltillskott före avdrag		
Avdrag från primärkapitaltillskottet		
Primärkapitaltillskott (AT1)	0	0
Primärkapital (T1 = CET1 + AT1)	950 139	939 082
Supplementärkapital före avdrag	37 671	45 483
Avdrag från supplementärkapitalet		
Supplementärkapital (T2) totalt	37 671	45 483
Kapitalbas totalt (TC = T1 + T2)	987 810	984 565
Riskvägda poster totalt	5 330 525	5 165 694
varav andelen kreditrisk	4 769 463	4 601 921
varav kreditvärdighetsjusteringsrisk (CVA)	69 317	72 541
varav andelen marknadsrisk	40 392	39 879
varav andelen operativ risk	451 354	451 354
Kärnprimärkapital (CET1) i förhållande till riskvägda poster (%)	17,8 %	18,2 %
Primärkapital (T1) i förhållande till riskvägda poster (%)	17,8 %	18,2 %
Sammanlagd kapitalbas (TC) i förhållande till riskvägda poster (%)	18,5 %	19,1 %
Kapitalkrav (1 000 euro)		
Kapitalbas totalt	987 810	984 565
Totalt kapitalkrav *	587 589	569 379
Av vilket andelen av buffertkravet enligt Pelare 2	26 653	25 828
Kapitalbuffert	400 222	415 186

* Kapitalkravet består av det lagstadgade minimikapitaltäckningskravet på 8 %, kapitalkonserveringsbufferten på 2,5 % enligt kreditinstitutslagen, det Pelare 2 krav på 0,5 procentenheter som Finansinspektionen har ställt samt ländervisa kontryckiska buffertkrav för exponeringar i utlandet.

NOT 22: KAPITALKRAV

Kredit- och motpartsrisken	30.6.2018	30.6.2018	31.12.2017	31.12.2017
Exponeringsklass (1 000 euro)	Risikvägda fordringar	Kapitalkrav	Risikvägda fordringar	Kapitalkrav
Exponeringar mot stater och centralbanker				
Exponeringar mot regionala och lokala myndigheter	478	38	498	40
Exponeringar mot offentliga organ				
Exponeringar mot internationella utvecklingsbanker	112	9	161	13
Exponeringar mot internationella organisationer				
Exponeringar mot institut	30 557	2 445	38 535	3 083
Exponeringar mot företag	1 084 837	86 787	1 002 963	80 237
Exponeringar mot hushåll	857 375	68 590	850 380	68 030
Exponeringar med säkerhet i fastighet	2 042 993	163 439	1 943 450	155 476
Exponeringar i fallissemang	54 577	4 366	53 963	4 317
Exponeringar som är förenade med särskilt hög risk	8 377	670	8 080	646
Exponeringar i form av säkerställda obligationer	5 548	444	5 147	412
Poster som avser positioner i värdepappersering				
Exponeringar mot institut och företag med ett kortfristigt kreditbetyg				
Exponeringar i form av andelar eller aktier i företag för kollektiva investeringar (fond).	464 976	37 198	469 694	37 575
Aktieexponeringar	86 958	6 957	87 942	7 035
Övriga poster	132 674	10 614	141 109	11 289
Kreditrisk totalt	4 769 463	381 557	4 601 921	368 154
Kreditvärdighetsjusteringsrisk(CVA)	69 317	5 545	72 541	5 803
Marknadsrisk	40 392	3 231	39 879	3 190
Operativ risk	451 354	36 108	451 354	36 108
Totalt	5 330 525	426 442	5 165 694	413 256

NOT 23: TOTALA EXPONERINGAR ENLIGT EXPONERINGSKLASS

Kredit- och motpartsrisk 30.6.2018

Exponeringsklass (1 000 euro)	Balansposter	Poster utanför balansräkningen	Derivat- instrument	Exponerings- belopp totalt
Exponeringar mot stater och centralbanker	1 430 539	13 680		1 444 219
Exponeringar mot regionala och lokala myndigheter	32 057	2 426		34 483
Exponeringar mot offentliga organ				
Exponeringar mot internationella utvecklingsbanker	3 106	246		3 349
Exponeringar mot internationella organisationer				
Exponeringar mot institut	14 798	1 326	82 356	98 481
Exponeringar mot företag	1 059 868	220 404		1 280 272
Exponeringar mot hushåll	1 167 188	345 677		1 512 864
Exponeringar med säkerhet i fastighet	5 861 690	174 035		6 035 725
Exponeringar i fallissemang	48 865	250		49 115
Exponeringar som är förenade med särskilt hög risk	5 585			5 585
Exponeringar i form av säkerställda obligationer	55 476			55 476
Poster som avser positioner i värdepapperisering				
Exponeringar mot institut och företag med ett kortfristigt kreditbetyg				
Exponeringar i form av andelar eller aktier i företag för kollektiva investeringar (fond).	501 252			501 252
Aktieexponeringar	49 084			49 084
Övriga poster	149 687			149 687
Totalt	10 379 195	758 041	82 356	11 219 350

Kredit- och motpartsrisk 31.12.2017

Exponeringsklass (1 000 euro)	Balansposter	Poster utanför balansräkningen	Derivat- instrument	Exponerings- belopp totalt
Exponeringar mot stater och centralbanker	1 292 569	2		1 292 571
Exponeringar mot regionala och lokala myndigheter	14 449	3 607		18 056
Exponeringar mot offentliga organ				
Exponeringar mot internationella utvecklingsbanker	51 188			51 188
Exponeringar mot internationella organisationer				
Exponeringar mot institut	29 397	257	87 642	117 296
Exponeringar mot företag	1 022 237	140 116		1 162 353
Exponeringar mot hushåll	1 544 813	341 647		1 886 460
Exponeringar med säkerhet i fastighet	5 585 622	144 055		5 729 677
Exponeringar i fallissemang	72 207	65		72 273
Exponeringar som är förenade med särskilt hög risk	5 387			5 387
Exponeringar i form av säkerställda obligationer	39 244			39 244
Poster som avser positioner i värdepapperisering				
Exponeringar mot institut och företag med ett kortfristigt kreditbetyg				
Exponeringar i form av andelar eller aktier i företag för kollektiva investeringar (fond).	527 127			527 127
Aktieexponeringar	50 068			50 068
Övriga poster	164 227			164 227
Totalt	10 398 535	629 749	87 642	11 115 925

NOT 24: AVSTÄMNING AV KAPITALBASEN

Avstämning av kapitalbasen

(1 000 euro)	30.6.2018	31.12.2017
Eget kapital sammanlagt (IFRS)	1 031 548	1 017 520
Avdrag	-47 503	-47 846
Kärnprimärkapital före lagstiftningsjusteringar	984 046	969 674
Räkenskapsperiodens vinst	-1 044	-2 607
Säkring av kassaflöde	-2 640	-2 867
Immateriella tillgångar	-27 816	-23 608
Justering av uppskjutna skattefordringar	-2 407	-1 510
Summa kärnprimärkapital (CET1)	950 139	939 082

Sparbanken